

Ikt. sz.: NEB/52-4/2016.

NEB-19/2016. sz. ülés
(NEB-61/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Magyarországi nemzetiségek bizottságának**
2016. november 24-én, csütörtökön, 13 óra 07 perckor
az Országgyűlés Irodaháza V. emelet 562. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető	6
A határozatkéesség megállapítása	6
A napirend elfogadása	6
Tájékoztató a nemzetiségi szerkesztőségek helyzetéről a közszolgálati médiában, különös tekintettel az archív anyagok kezelésére és a digitalizálás lehetőségeire	6
Balogh László hozzászólása	6
Dobos Menyhért hozzászólása	7
Kérdések, hozzászólások, válaszok	10
Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere éves meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)	17
Balog Zoltán tájékoztatója	17
Kérdések, hozzászólások, válaszok	23
További kérdések, hozzászólások és válaszok	30
Egyebek	37
Az ülés berekesztése	38

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a nemzetiségi szerkesztőségek helyzetéről a közszolgálati médiában, különös tekintettel az archív anyagok kezelésére és a digitalizálás lehetőségeire

Meghívott előadók:

Balogh László, a Közszolgálati Közalapítvány Kuratóriumának elnöke
Dobos Menyhért, a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. vezérigazgatója

14.00 órától:

2. Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere éves meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Fuzik János** szlovák nemzetiségi szószóló, a bizottság elnöke

Farkas Félix roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke

Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószóló

Dr. Csúcs Lászlóné lengyel nemzetiségi szószóló

Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló

Hepp Mihály horvát nemzetiségi szószóló

Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószóló

Koranisz Laokratiz görög nemzetiségi szószóló

Kreszta Traján román nemzetiségi szószóló

Ritter Imre német nemzetiségi szószóló

Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló

Helyettesítési megbízást adott:

Hartyányi Jaroslava ukrán nemzetiségi szószóló dr. Csúcs Lászlóné lengyel nemzetiségi szószólónak

Dr. Turgyán Tamás örmény nemzetiségi szószóló Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószólónak

A bizottság titkársága részéről

Schweighoffer Anita munkatárs

Dr. Arczt Ilona főtanácsadó

Meghívottak

Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere

Balogh László elnök (Közszolgálati Közalapítvány Kuratóriuma)

Dobos Menyhért vezérigazgató (Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt.)

Báthory Zoltán parlamenti referens (Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság)

Fülöp Attila helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)

Sipos Imre helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)

Dr. Maruzsa Zoltán miniszteri biztos, az Oktatási Hivatal elnöke

Tircsi Richárd főosztályvezető (Emberi Erőforrások Minisztériuma)

Kraszlán István nemzetiségi főtanácsadó (Emberi Erőforrások Minisztériuma)

Angyal József tanácsadó (Emberi Erőforrások Minisztériuma)

Frölich Gusztáv (Emberi Erőforrások Minisztériuma)

Farkas Anikó (Emberi Erőforrások Minisztériuma)

Dr. Horváth Noémi (Emberi Erőforrások Minisztériuma)

Dr. Benedek György szakértő (Alapvető Jogok Biztosának Hivatala)
Dr. Posta Gabriella (Állami Számvevőszék)
Kukumzisz György elnök (Magyarországi Görögök Országos
Önkormányzata)
Dr. Topuzidisz Dimitrisz szóvivő (Magyarországi Görögök Országos
Önkormányzata)

(Az ülés kezdetének időpontja: 13 óra 07 perc)

Elnöki bevezető

FUZIK JÁNOS szlovák nemzetiségi szószóló, a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Az Országgyűlés Magyarországi nemzetiségek bizottsága ülését megnyitom. Köszöntöm a bizottság tagjait, titkárságunk, az Országgyűlés Hivatalának munkatársait, kedves vendégeinket, akiket majd a megfelelő napirendi pontoknál külön név szerint is üdvözlök. Köszöntöm az országos nemzetiségi önkormányzatok jelenlévő elnökeit, munkatársaikat, a sajtó munkatársait és minden kedves érdeklődőt.

A határozatképeség megállapítása

A jelenléti ív alapján megállapítottam, hogy bizottságunk határozatképes. Jelenleg 9 fő van jelen a 13 bizottsági tag közül, de még egy főt várunk, akit éppen helyettesítéssel bíztak meg. Hartyányi Jaroslava ukrán nemzetiségi szószóló helyettesítéssel bízta meg dr. Csúcs Lászlóné lengyel nemzetiségi szószólótársunkat, és dr. Turgyán Tamás örmény nemzetiségi szószóló helyettesítéssel bízta meg Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószólótársunkat. Ha pillanatokon belül megérkezik dr. Csúcs Lászlóné, akkor 10 jelenlévővel és 12 szavazattal folytatjuk majd a munkát. Egyelőre azonban 9 jelenlévővel és 10 szavazattal határozunk, döntünk a napirendről, amelynek javaslatát megküldtük, mellékeljük a bizottsági meghívóhoz.

A napirend elfogadása

Megállapítom, hogy az ügyrendünkben meghatározott határidőig, ma reggel 8 óráig egyik szószóló sem kívánt napirend-kiegészítési javaslattal élni.

Szavazzunk tehát a napirendi javaslatról! Aki a postázott napirendi javaslattal egyetért, kérem, szavazzon kézfeltartással! *(Szavazás.)* 10 igen szavazat. Ellenszavazat nincs. Tartózkodás nincs. A napirendi javaslatot egyhangúlag jóváhagytuk.

Tájékoztató a nemzetiségi szerkesztőségek helyzetéről a közszolgálati médiában, különös tekintettel az archív anyagok kezelésére és a digitalizálás lehetőségeire

Az első napirendi pontunkra térünk rá, amely tájékoztató a nemzetiségi szerkesztőségek helyzetéről a közszolgálati médiában, különös tekintettel az archív anyagok kezelésére és a digitalizálás lehetőségeire. Tisztelettel köszöntöm Balogh László urat, a Közszolgálati Közalapítvány Kuratóriumának elnökét és Dobos Menyhért urat, a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. vezérigazgatóját. Körünkben van egyébként Báthory Zoltán úr is, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság parlamenti referense. Rátérünk tehát a napirendünkre. *(Dr. Csúcs Lászlóné megérkezik a bizottsági ülésre.)* Elöljáróban szeretném kedves vendégeinknek megadni a szót, hogy egy rövid tájékoztatót adjanak nekünk. Legutóbb egy évvel ezelőtt, 2015 októberében találkoztunk ebben a körben. Időközben megérkezett dr. Csúcs Lászlóné lengyel nemzetiségi szószólótársunk is, aki egyébként Hartyányi Jaroslava ukrán szószóló asszonyt is helyettesíti majd. Megadom a szót vendégeinknek. Balogh László elnök úr, tessék!

Balogh László hozzászólása

BALOGH LÁSZLÓ, a Közszolgálati Közalapítvány Kuratóriumának elnöke: Dobar dan! Köszöntök mindenkit, és nagyon köszönöm, elnök úr, hogy ismét

meghívtál minket, így módunk van áttekinteni az elmúlt időszak eredményeit vagy az előttünk álló feladatokat. Én előljáróban annyit szeretnék elmondani, hogy az archív anyagokat és azok digitalizálását mind én, mind a munkatársaim nagyon fontosnak tartjuk. Fontosnak tartjuk, mert a nemzetiségeink közelmúltja ezek nélkül az archív anyagok nélkül nem ismerhető meg. Minden nemzetiségnek ez egy nagyon fontos ügy. Nem akarom részletezni. Együtt is csináltunk több ezer percnyi anyagot például a szlovák műsorban. Nagyon hiányozna, ha ahhoz nem lehetne hozzájutni.

Én magam is Menyussal együtt több tárgyalást folytattunk az elmúlt időszakban nemcsak Magyarországon, hanem a környező országokban is. Két országban is voltunk, ugyanis, hála istennek, a környező országokban lévő televíziók, rádiók is rendelkeznek ottani magyar anyagokkal. Próbáltunk olyan kapcsolatokat is kialakítani, hogy ezeket az anyagokat próbáljuk közösen valamilyen formában közkinccsé tenni és az állagmegóvást és a digitalizálást is összehangolni. Nem nagy sikerrel jártunk, de elindult egy közös beszélgetés, úgyszólván kérek minden szószólót, hogy ahol ilyen van, tehát az ő saját anyaországában van magyar tartalom, segítsen nekünk, hogy ezt valamilyen formában egy közösen elgondolt európai módon meg tudjuk csinálni.

Annyit még, hogy információink szerint az eddig elkészített anyagok, amelyek bármikor készültek az elmúlt időszakban, biztonságban vannak. Ez jó hír. Gyakorlatilag az anyagok, amikről tudunk, ahogy tudjuk, megvannak, kellő módon tárolják azokat úgy, ahogy a filmet, a szalagot, a nyomtatott anyagot kell, és feldolgozásra várnak. Van, ahol van már feldolgozás, erről Menyus részletesen fog szólni, de mindenféleképpen úgy gondolom, hogy az archívum anyagai valamilyen formában magyar közkinccsé kell hogy váljanak, kutathatóvá, akár az önkormányzatok számára elérhetővé, akár a nagy nyilvánosság számára is, de ennek előfeltétele valóban az archívumok digitalizálása.

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnök úr. Tulajdonképpen örülök, hogy in medias res mindjárt a vivő témánkra tért. Átadom a szót vezérigazgató úrnak, aki megkért, hogy egy áttekintést adna a műsorokról is, aztán nyilván érinti az archiválás kérdését is. Megadom a szót. Tessék!

Dobos Menyhért hozzászólása

DOBOS MENYHÉRT, a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. vezérigazgatója: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelettel üdvözlöm a bizottság tagjait és a kedves vendégeket is. A közmédiában volt változás, ami a struktúrát illeti, főleg a tematizálás terén, hiszen bizonyára önök is látták, hogy tavaly elindult az M1-es csatorna, tavaly úgyszólván az M4-es, illetve idén szeptember 28-án pedig az M5-ös csatornánk. Ez azért fontos, mert azok a nemzetiségi műsorok, amelyek idáig tematikusak voltak, illetve természetesen maradtak is, de ezek a tematikák, illetve a fontosabb hírértékűek bekerültek integrált módon a Magyar Televízió, a Magyar Rádió műsorstruktúrájába is, többek között az M1-be is, hiszen azok a fontos hírek, amelyek a nemzetiségekkel történtek, az M1 hírfolyamában és a Kossuth Rádió hírfolyamában is hallhatók, illetve láthatók. Az M5-ös csatorna elindulásával pedig újabb lehetőség nyílt, hogy a kultúra, az oktatás terén is a nemzetiségi műsorok, illetve ez a tematika helyt kapjon.

A Duna Médiaszolgáltató részéről nagyon fontos missziót teljesítünk, illetve fontosnak tartjuk a nemzetiségek életének, kultúrájának, hagyományainak a bemutatását. Csak emlékeztetőül: 19 rádiós és 15 televíziós műsor készül, és mint említettem, a Duna, a Duna World csatornán vannak bemutatva, illetve az M1-ben

integrált módon, a Kossuth Rádióban és természetesen az önálló nemzetiségi rádióban is, ahol 24 órán keresztül adunk nemzetiségi tartalmakat.

Ami még nagyon fontos, az elérhetőség, hiszen bizonyára önök is tudják, hogy a közszolgálati adók, például a televíziós adók úgynevezett must carry, tehát kötelező módon az alapsomagban benne foglaltatnak. Akinek nincs módja előfizetni kábelszolgáltatásra, ők természetesen egy antennán keresztül ingyen hozzájuthatnak ezekhez a tartalmakhoz, de ez a társadalmi integráció szempontjából rendkívül fontos.

Néhány mondatot esetleg a műsorokról is. Túl azon, amit már önök is ismernek, 13 rádióműsor is készül egész napi adásban, és nagyon fontos, hogy ezeket a műsorokat nemzetiségi szakemberek készítik. Tehát a különböző nemzetiségi műsorokon kívül több fontos műsor van, például az Alpok-Adria, amit még korábban az osztrákok indítottak. Ebbe bekapcsolódott a Magyar Televízió is - ez nagyon fontos - és a Kvartett című műsor a visegrádi négyek által. Ez is egy fontos téma, főleg most, amikor a visegrádi négyek szoros együttműködése politikai és gazdasági szinten is fontossá vált.

A rádióműsorokról csak esetleg néhány mondatot még, illetve bocsánat, még a tévés műsorokról és ami a roma műsorokat illeti, a roma magazinon kívül a P'amende műsort, ami rólunk magyarul szól, nagyon fontosnak tartjuk, az Életkerekét is. Van még egy rádiós műsorunk, ami szintén nagyon fontos, az „Egy hazában: Nemzetiségekről magyarul”. Ez egy egyórás műsor, ami gyakorlatilag a nemzetiségek életét, kultúráját és hagyományait mutatja be. Csak ennyit összefoglalóul, bár már múltkor, egy esztendővel ezelőtt beszámoltam ezekről a műsorokról, de fontos, hogy ezeket rögzítsük. Az online terület azért rendkívüli módon fontos, mert online is visszanezethetők ezek a műsorok. Nemrég az MTVA fejlesztett ki egy applikációt, amely a MédiaKlikken keresztül sokkal jobb minőségben lehetővé teszi a műsorok visszanezését is.

Ha megengedi, elnök úr, akkor még az archívum kérdését, amit Balogh László elnök úr is mondott, kiegészíteném. Túl azon, hogy az anyagokat összegyűjtöttük Pécsről, Szegedről és Budapestről is, ezeknek az állagmegóvása rendkívül fontos, a digitalizáció folyamatban van, de egy biztos, azt le kell szögezni, hogy ezt saját erőből az MTVA nem tudja megoldani. Megpróbálnak esetleg kapcsolódni a nemzeti digitalizációs programhoz és olyan erőforrásokat, külső erőforrásokat bevonni, amely nem az MTVA büdzsét terheli. Reméljük, hogy ez sikerrel jár.

Néhány dolog történt, de nagyságrendben mondom, hogy milyen óriási anyagról van szó. Például 1100 kis beta- és 3200 nagy betaszalag van, u-maticok is vannak, hangszalagok is, 5500 hangszalag. Tehát irgalmatlan mennyiségű anyag van, hála istennek, hiszen ezek nagyon fontos tartalmakat hordoznak. Hanganyagban pedig történt egy kis előrelépés, mert a pécsi könyvtárral szerződést kötött az MTVA. Ez azt jelenti, a rövid lényege talán annyi, hogy a körzeti nemzetiségi szerkesztőségben az 1953-2012 között lévő anyagok - ezek magyar nyelven készült anyagok - birtokában valamennyi analóg formátumú műsor folyamatos digitalizálása történik, a partner által pedig metaadatok elvégzése is, hiszen nagyon fontosak a metaadatok, amelyek a visszakereshetőséget könnyítik. A részleteibe nem szeretnék menni ennek a szerződésnek, de végül is ez volt a lényege.

A német nyelven lévő hanganyagokat különös gonddal kezelik, talán pontosan azért, mert hatvan éves most a német nyelvű műsorkészítés. Természetesen a horvát, szerb anyagokat is, amelyek Pécsen vannak, megpróbálják digitalizálni, ezeket a hangfájlokat és a könyvtár rendelkezésére bocsátani.

Az archívum igazgató asszonyával beszéltem, és azt mondta, hogy a digitalizáció fontossága elsőrendű szempont, ami a hozzáférhetőséget illeti, azokat is

mindenképpen az archívum pártolja Egy dologra felhívta a figyelmemet, hogy annak a felhasználása tekintetében, ami nem kutatási céllal történik, a különböző jogdíjakra figyelni kell, nehogy ebből jogdíjproblémák legyenek.

Mint elnök úr és a bizottság tagjai is tudják, nem a Duna Médiaszolgáltató kompetenciája az archívum kezelése, de természetesen Vaszily Miklós vezérigazgató úrral állandó kapcsolatban vagyunk, és ő is nagyon fontosnak tartja, hogy a bizottság által felvetett archiválási és digitalizálási probléma megoldódjon. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, vezérigazgató úr. *(Jelzésre:)* Elnök úr kért szót. Tessék!

BALOGH LÁSZLÓ, a Közszolgálati Közalapítvány Kuratóriumának elnöke: Annyit szeretnék elmondani kiegészítésül, hogy minden egyes perc, ami ebből az archív anyagból digitalizálásra kerül, csökkenti a digitalizálásra váró tartalom mennyiségét, ugyanis a 2005. évtől minden anyag digitalizálva van. Tehát a most készült, illetve 2005-től készült tartalmak már folyamatosan az ügyrend alapján digitálisan tárolódnak. Tehát nem szaporodik az az anyag, amiről most beszélünk, hanem minden egyes perccel, amit sikerül feldolgozni, csökken.

A másik, amit fontos elmondani, hogy összehasonlítva a magyar tartalmakkal, tehát a Rádió, a Televízió, a Duna Televízió tartalmaival, nincs hátrányban, ezt kell mondani, a nemzetiségi anyag, nincs hátra sorolva, hogy ezzel nem foglalkozunk, hanem ha arányait nézzük, akkor gyakorlatilag ugyanott tartunk. Azt kell figyelembe venni, hogy ez egy hatalmas probléma nemcsak Magyarországon, hanem Európa minden tartalomszolgáltatójánál, hogy ezt valamilyen módon hogyan tudjuk megcsinálni.

Nyilván nem televíziós szakemberek ülnek ennél az asztalnál, vagy nemcsak azok, de vegyük figyelembe, amit Menyus mondott, a metaadatokat. Tehát nem az van, hogy van egy egyórás betaszalag, azt berakjuk, hanem mindent mindig kell digitalizálni, azt nem lehet felgyorsítani, azt újra meg kell nézni, újra be kell írni satöbbi, de az sokkal kisebb dolog. A sokkal több az, hogy amit digitalizálunk, ott a szerzőt, a megszólalót, az alkotókat, a tartalmat, mindezt rögzíteni kell. Tehát gyakorlatilag ez azért ilyen kemény feladat, és ezért szeretnénk, ha valamilyen módon ez rendeződne.

Az elmúlt időszakban ebben a kérdésben az MTVA még azt is kihasználta, hogy ilyen diplomás közmunkás programban is pályázott és részt vett. Ez nagyon sokat segített. Ugyanakkor nyilván számítunk, számítani kell az önkormányzatokra és a nemzetiséghez tartozó értelmiségre is, mert nyilván a metaadatokhoz egy feldolgozásnál szükséges az adott nemzetiség nyelvtudása, az, hogy legyen legalább valamifajta elképzelés, hogy ki is lehet az és hasonló.

De a lényeg, amivel kezdtem, az, hogy a legjobb információink szerint az elkészült tartalmak őrzése biztonságos, és gyakorlatilag csak idő és pénz kérdése, hogy a feldolgozás mikor milyen állapotba kerül. Mindenki fontosnak tartja, hogy ez meglegyen.

Egy kérdés. Az elején elmondtam, hogy nekem nagyon szívügyem, hogy ez a köz számára elfogadható legyen és bármikor megtekinthető. Menyus egy fél mondatban visszarángatott a realitásokba, mert tőlünk függetlenül a jogszabályok rendelkeznek jogdíjdolgokkal. Ha egyéb jogszabályok alapján a jogdíj felmerül, annak a kérdését rendezni kell, az nem a mi kompetenciánk. Ha mondjuk egy nemzetiségi műsorban egy színész verset mond, akkor ott a vers elmondása után a színésznek járó jogdíjak ügyét rendezni kell, tehát azt nem lehet csak kirakni a Youtube-ra vagy az önkormányzat honlapjára. Itt egy átfogó kutatómunka és megegyezés szükséges, de

hangsúlyozom, nem ez a többség. Az anyag többségében talán megoldható a szabad felhasználás lehetősége vagy legalábbis az önkormányzatok hozzáférhetősége.

ELNÖK: Köszönöm. Tartok tőle, hogy még nem ez a fő problémánk. *(Derültség. - Jelzésre:)* Láttam, hogy vendégeink inspirálják egymást. Vezérigazgató úr kért még szót. Tessék!

DOBOS MENYHÉRT, a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. Vezérigazgatója: Köszönöm szépen. Valami fontos dolgot elfelejtettem megemlíteni, hogy természetesen a nemzetiségi szerkesztőségek hozzáférnek az anyaghoz, tehát az archív anyaghoz korlátozás nélkül, és ami anyagot kikérnek, ők azt már digitalizálva kapják meg. Ez fontos a műsorkészítés szempontjából. Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nyilván a felhasználás, a műsorkészítés folyamata is előrelendíti valamennyire ezt a folyamatot. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy kinek van kérdése. *(Jelzésre:)* Kissné Köles Erika szlovén szószóló asszony, tessék!

Kérdések, hozzászólások, válaszok

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Tisztelettel köszöntöm a bizottság tagjait és a meghívott vendégeinket. Két észrevételem lenne, illetve kérdés lesz az egyik fele. Én magam is üdvözlöm a digitalizálás folyamatát, tudniillik ez a szívügyön túl nagyon sok szempontból lényeges a nemzetiség jövője szempontjából. Én konkrétan például nagyon sok helyütt javasoltam azt, hogy a nemzetiségi népművelés tantárgyaknál a régi televíziós, rádiós felvételek felhasználásra kerüljenek, egészen konkrétan olyan szinten, hogy még a tantervekbe is beleépült ez a tevékenység.

A másik kérdésem kifejezetten a saját nemzetiségemhez kapcsolódó, a szlovén műsorokat gyakorlatilag a szlovén televízió megalakulásától kezdve Szombathelyen készítik. Itt elhangzott Pécs, Szeged és Budapest neve, Szombathely és a szlovén tartalmak. Kérdezem ezt. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e további kérdés a bizottság tagjai részéről? *(Jelzésre:)* Koranisz Laokratisz görög szószóló úr, tessék!

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Tisztelettel köszöntöm én is elnök urat. Az a kérdésem, hogy azokat az anyagokat, amelyek még a múlt rendszerben készültek - az ötvenes éveket követően - a nemzetiségekről, bár akkor nem éppen nemzetiség elnevezés volt, hanem valamilyen más elnevezés, demokratikus szövetség, mondjuk Jugoszláv Demokratikus Szövetség, ahogy a görögöknél is, én kérdezem azt, hogy ezeket az anyagokat is digitalizálva meg tudjuk-e kapni, ha kikérjük. Történetesen nekem van egy olyan anyagom, amiről tudom, hogy valamikor a hetvenes évek elején készítették a beloianiszi és az itteni görögségről. Akkor az MTV csinálta ezt az anyagot, és már nem egyszer, nem kétszer próbáltam utánajárni ennek, de soha nem találtam meg. Ha önöktől ezt kikérem, és tudom, hogy ki készítette, tudom a nevét a készítőnek és hogy mikor készült, akkor meg tudom-e kapni? Ennyi.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Alexov Lyubomir szerb szószóló úr, tessék!

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Jómagam is köszöntöm kedves vendégeinket. Kettő dolgot szeretnék, a magam részéről is üdvözölve azt a bejelentést, hogy legalább megvannak és meglesznek ezek a régi felvételek, régi anyagok. A kérdés az, mivel itt az országos önkormányzatok képviselői is jelen vannak, azt hiszem, vezérigazgató úr vagy az elnök úr említette, hogy kell a nyelvtudás és bizonyos ismeret, gondolkodtak-e, ha igen, akkor milyen együttműködésben magukkal az országos önkormányzatokkal, és hogyan lehetne ezt a feladatot megosztani.

A másik kérdésem pedig lehet, hogy alaptalan, de nem zörög a haraszt, ha nem fújja a szél alapon hadd kérdezzem meg, hogy azok a hírek, amelyek az MTVA januártól várható és minket valószínűleg negatívan érintő belső átszervezéseiről szólnak, igazak-e.

ELNÖK: Köszönöm. Konkrétan létszámcsökkentésről is szólnak a hírek.

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Igen, konkrétan amiket mi hallunk, létszámcsökkentés, tévéműsorok kiszerkesztése külső gyártók felé és ilyenek. Tehát konkrétan ezekre gondolok.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Dr. Csúcs Lászlóné lengyel szószóló asszony!

DR. CSÚCS LÁSZLÓNÉ lengyel nemzetiségi szószóló: Üdvözlök mindenkit! Egy kicsit megelőzött a kolléga, mert azt hiszem, az archív anyagok kezelése tényleg nagyon fontos dolog, de nekem lenne egy kérdésem. Lesz-e még egy találkozó, ami éppen a nemzetiségi műsorok jövőjéről, programjáról szól, mert nem teljesen vagyunk megelégedve - és azt hiszem, nemcsak a saját nevemben mondom - az egészszel, és hogy mikor fogjuk megbeszélni a jövő évit. Köszönöm.

ELNÖK: Ha van konkrét kérdés, most van rá alkalom, fel lehet tenni. Azt hiszem, itt felmerült egyrészt, hogy sem nem a Duna Zrt., sem nem a Közzszolgálati Alapítvány a digitalizálásért nem kimondottan felelős, feltehetően ez az MTVA kompetenciája, oda majd személyesen is ellátogatunk, azt hiszem, a jövő ülészakban, tehát tavasszal. Azt hiszem, érdemes egyszer szemrevételezni azt az archívumot.

Van-e más kérdés? *(Nincs jelzés.)* Ha nincs, akkor most ezután a kör után megadom a válaszadás jogát vendégeinknek. Tessék!

DOBOS MENYHÉRT, a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. vezérigazgatója: Köszönöm szépen a kérdéseket is. Az első kérdés a szlovén műsorokkal volt kapcsolatos, hogy megvannak-e ezek az anyagok. Természetesen igen, tehát nemcsak Pécssett, Szegedről gyűjtötték be a munkatársaink az anyagokat, hanem mindenhol, tehát nincs kivételezés. Ezeknek a feldolgozása, reméljük, majd folyamatos lesz.

Hogy a filmek - a görög szószóló úrnak válaszolva - kikérhetők-e? Nem akartam pontosan mindent felsorolni, de 1700 filmtekercsünk van csak Pécsről például, Szegedről és jó néhány helyről, most nem tudom pontosan, mennyi, de irgalmatlan mennyiségű anyag. Ha a műsorkészítők kérik ki ezt az anyagot, műsort szeretnének, akkor természetesen megjelölik az a témát, és akkor a kollégák digitalizálják, és a műsorba bekerülhet.

BALOGH LÁSZLÓ, a Közzolgálati Közalapítvány Kuratóriumának elnöke: Bocsánat, pillanat, ehhez a témához tartozik, hogy akkor ne menjünk tovább. Tudok egy más konkrét, gyorsabb javaslatot is. Mindenkinek joga van az MTVA archívumából dolgozni. Az önkormányzat kér egy időpontot, megmondja, hogy mit szeretne megtalálni, a kollégák segítenek. Igaz, ennek van jelképes anyagi vonzata, mert kutatni kell, ki kell hozni, nyilván a szalagokat meg kell csinálni, be kell digitalizálni. Meg lehet tekinteni annak, aki ott van, és ha azt mondja, hogy ezt kérem, akkor azt, amit kér, meg kell határozni, hogy milyen jogra. Ha mondjuk a plázában akarja vetíteni naponta háromszor, akkor annak más a joga, minthogy az önkormányzat kutatási célra a saját archívumába be akarja tenni. Ez gyors, semmit nem kell hozzá csinálni, be kell jelentkezni hivatalosan, és azt lehet mondani, hogy igen, ezt szeretném az archívumban keresni. Külön jó, ha tudja az ember, hogy melyik évben, melyik műsor és mit csinált, akkor olcsóbb és gyorsabb, mert kevesebbet kell csinálni. Egyedi ügyekben, ilyenben lehet.

Amire ön utal, az nem nemzetiségi műsorban volt, az valamelyik egyéb televíziós műsorban volt. Ha tudja az ember, hogy mikor volt, hogy volt, mi volt a neve, vagy ki volt az alkotója, vagy ki szerepelt benne, akkor azt a kollégák meg tudják találni. De mondom, ez költségtérítéses, mert ez egy másfajta dolog, de ez másra is érvényes.

ELNÖK: Látom, hogy elnök úr régen volt országgyűlési képviselő. *(Derülség.)* Megadom a szót vezérigazgató úrnak. Tessék!

DOBOS MENYHÉRT, a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. vezérigazgatója: Nagyon szépen köszönöm. Hogy az együttműködés kikkel történik, nem szeretnénk az MTVA technológiai rendjébe beleszólni, de nyilvánvalóan kizárólag a nemzetiségi önkormányzatokkal, illetve az általuk javasolt személyekkel a digitalizáció folyamán hogy kik legyenek azok, akik tolmácsolnak és milyen együttműködés lehetséges, ezt a kérdést sajnos pontosan mi nem tudjuk megválaszolni, de nyilvánvaló, hogy a nemzetiségi önkormányzatoknak, hogy is mondjam, fontos katalizátor szerepe kell hogy legyen ebben a kérdésben.

A jövő évi program megbeszélése. Nem tudom, hogy mire tetszett gondolni, a jövő évi struktúrára vagy pedig magára a műsorokon belüli belső tartalomra. *(Dr. Csúcs Lászlóné: Az egész műsor szerkezetére. Úgy fog működni, mint idén?)* A műsor szerkezete, úgy értem, a nemzetiségi műsorok száma nem változik. Ezen belül a Rondóra tetszett gondolni? *(Dr. Csúcs Lászlóné: Az idő sem fog változni?)* A Rondó szerkezetét tekintve van egy 26 perces és van egy 52 perces Rondó. Tudom, hogy ez a legnagyobb probléma, hiszen ott sok nemzetiségnek kell megjelennie. Egyelőre ez még nem került napirendre, de természetesen dolgozunk rajta, mert tudom, hogy ez komoly probléma, hogy ott, nem is tudom, ha jól emlékszem, hat nemzetiség jelenik meg, és meglehetősen kevés idő jut egy nemzetiség bemutatására.

Azt szeretném hangsúlyozni, hogy ha van a nemzetiségek között olyan hírértékű téma, azt az M1 is be tudja mutatni, tehát nem fontos, hogy csak a Rondóban jelenjen meg. Erre sok példa is volt, a lengyelek esetén főleg, és főleg most. Ha eljutnak a szerkesztőségekhez, mondjuk az M1 szerkesztőségéhez vagy a Kossuth Rádióhoz, a hírfolyamban ezek megjeleníthetőek, tehát nem feltétlenül fontos, hogy csupán a Rondóban jelenjenek meg. Nyilván ezeknek hírértékű eseményeknek kell lenniük. De pontosan ez a leglényegesebb, az elején mondtam, hogy ezek a tartalmak integrált módon az M1 és a Kossuth hírfolyamában ott kell hogy legyenek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kissné Köles Erika szlovén szószóló asszony kért szót.

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Elnézést kérek, hogy kétszer kérek szót. Elhangzott, azt hiszem, elnök úr, de nem tudom megmondani, hogy melyikük mondta, hogy 24 órás nemzetiségi rádióműsor van. Én ezt még sosem csíptem el sehol, nem vagyok egy nagy rádiós, azt is őszintén be kell vallanom, de szeretném megkérdezni, hogy hol és hogyan.

A másik kérdésem viszont arra vonatkozna, hogy az országos nemzetiségi önkormányzatok ezekről a folyamatokról kaptak-e esetleg valamilyenfajta tájékoztatást, konkrétan a digitalizálás lehetőségeiről. Vagy lehetne-e arról szó, hogy azt gondolom, egy A4-es lapra felférne alapinformációként, amik itt elhangzottak, illetve ha konkrétan kikérünk egy régebbi anyagot, annak mik a költségei? Hogy térítésköteles, ez nyilván egy dolog, de lehet, hogy nem lenne baj, ha mondjuk az önkormányzatok terveznek egy nagyobb évfordulás eseményt és bizonyos műsorokat ki akarnak kérni, akkor már ezzel a költséggel is kalkulálnak stb. Ezek ilyen praktikus dolgok, amikre itt most rákérdeztem. Még valamit felírtam, de ezt most biztosan elfelejtettem, elnézést kérek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Mivel a legtöbb országos nemzetiség önkormányzatnak van dokumentációs központja, nyilván itt komoly érdeklődés lehet. *(Jelzésre:)* Alexov Lyubomir szószólótársunk kért szót.

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen, elnök úr. Amíg a kolléganő gondolkodik, én csak szeretném megismételni a kérdést, mert nem hangzott el rá válasz, hogy a januári vagy a most folyamatban levő átszervezések, létszámcsökkentések érintenek-e nemzetiségi szerkesztőségeket.

ELNÖK: Most következik a két kérdésre a válaszadás. Tessék!

BALOGH LÁSZLÓ, a Közszolgálati Közalapítvány Kuratóriumának elnöke: Először annyit, hogy sem a Közalapítvány, sem a Duna Zrt. az MTVA belső személyi állományának az alakulására nem tud hatást gyakorolni sem a törvényből adódóan, sem semmilyen formában. Sajnos a törvényből adódóan olyan rossz hírem van, hogy sem a politika nem szólhat bele, sem mi, sem semmilyen formában sem az önkormányzatok.

Az eddigi gyakorlat az volt, amiről eddig tudok beszélni, hogy minden hírrel ellentétben a leépítéseknél külön odafigyeltek arra, hogy a nemzetiségi műsorok biztonsággal és normális körülmények között tudjanak elkészülni. Külön figyeltek rá. Ha összehasonlítjuk - ezt elnök úrnak is többször mondtam, mert időközben, néha-néha rámteléfonoál - a nemzetiségi műsorokat készítő kollégák műsorait és a többségi nyelven, tehát a magyar nyelven készülő tartalmakat, akkor nyilvánvalóvá válik, hogy az egy percnyi tartalom előállítására fordított időben a nemzetiségi műsorokat előállítók nincsenek hátrányban, sőt egy kicsit pozitív diszkriminációval tudták az MTVA-n belül őket megtámogatni. Az tény, hogy a technológiaváltásnak köszönhetően ma már sokkal kevesebb ember tud sokkal több műsorpercet előállítani, de ezeket figyelembe kell venni. Nem hiszem, hogy bármiféle olyan folyamat lenne az MTVA-ban, amely megkérdőjelezi vagy veszélyezteti bármelyik nemzetiségnek bármilyen jelenlegi műsorgyártását.

A külső gyártás. Nem tudom. Mint mondtam, az MTVA nem a mi kompetenciánkhoz tartozik. Az európai uniós trendek és a magyarországi törvény is

előírja, hogy minél több tartalmat külső gyártásban, külső produceri irodák által kell végezni. Hogy a nemzetiségi műsoroknál ezt hogy oldják meg, vagy miképpen tudják megcsinálni, azt nem tudom. Gyakorlatilag a mi kompetenciánk arról szól, a Dunáé is, hogy megrendeli a műsort és átveszi, és ha a műsor rendben van, akkor az, hogy azt a tartalom-előállító külső producerrel, saját maga csinálja, az az ő kompetenciája.

Viszont ha már itt tartunk, az elmúlt időszakhoz képest dicséretet is meg kell hogy fogalmazzak, mert a nemzetiségi műsorok minősége és a feliratozása is az elmúlt hónapokban nagyságrendekkel javultak. Amikor legutóbb itt beszélünk, akkor kénytelen voltam kritikát megfogalmazni, de a kollégák visszajelzése szerint és az én információim szerint is mind a feliratozás, mind a műsorok dinamikája és minden egyéb, nagy általánossággal azt lehet mondani, hogy nagyságrendekkel javult.

Itt beszélünk korábban arról, hogy bátrabban kellene használni a közösségi médiát ezeknek a tartalmaknak az ismertetésére. Az asztalnál ülő nemzetiségek nagy része él ezzel. Én magam is, miután feliratkoztam ezekre a közösségi portálokra, naponta kapom ezeket, és ahogy bírom, még tovább is küldöm. Ezek nagyon jó hírek. Biztatok mindenkit, hogy ezt csinálja meg. Meg tudjuk ismételni még egyszer, amit korábban is mindig elmondtunk, ebben viszont nincs nagy előrelépés, hogy bármelyik önkormányzat kezdeményezheti, hogy bármelyik közösségi vagy kistérségi televíziónál ingyenesen a nemzetiségi műsorok korlátlan ismétléssel megtekinthetők legyenek, de ehhez egy szerződésre, egy megállapodásra van szükség. Itt legyenek bátrabbak ezzel!

Azonkívül az önkormányzatok is megtehetik azt, hogy a saját honlapjukon ezeket a médiaklikkes elérhetőségeket, amelyek több hétig elérhetők, ha megteszik, hogy felrakják, akkor akik rámennek a honlapra, azokat egy kattintással át lehet vezetni ezekhez a tartalmakhoz, amelyeket bármikor, éjszaka és nappal is meg lehet nézni. A tapasztalatunk az, hogy még az idősebb korosztály is egy beszoktatás után sokkal aktívabban használja ezeket a platformokat, minthogy felhúzza a csörgőórát, hogy ne felejtse el, hogy mikor kell a fotelba ülni, hogy meg tudja nézni azt a bizonyos műsort. Ezért az MTVA hihetetlen fejlesztést hajtott végre az online szerver oldalon, erre Menyus utalt. Én mindenkit arra biztatok, hogy a saját forrásaikon, a saját platformjain keresztül tudatosítsa a saját közösségével.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tulajdonképpen ez lehetne a tájékoztatás része is, amire szószólótársunk utalt. Vezérigazgató úr, tessék!

DOBOS MENYHÉRT, a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. vezérigazgatója: Köszönöm szépen. Egy kérdésre nem válaszoltam, a nemzetiségi rádióra. A nemzetiségi rádióknak csak a fele az élő adás, a többi ismétlés természetesen, tehát megismétli azokat a műsorokat, amelyeket napközben ad a nemzetiségi rádió. Huszonnégy órán keresztül ad, a tartalom az egyik, a másik fele az ismétlés. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Igen, reggel 8-tól este 8-ig mennek 12 órában. *(Jelzésre:)* Ritter Imre német szószóló úr, tessék!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen. Nagyon szűk az idő, így nem is akarok vitát kavarni ebben, csak mivel a napirendben benne volt, ezért jelezném, hogy a magyarországi németek részéről - és itt nemcsak az én véleményemet mondom, hanem az elnök úrét és a közgyűlését is - egyrészt továbbra is méltatlannak érezzük a pécsi nemzetiségi szerkesztőség infrastrukturális elhelyeződése lehetőségeit is, és messze nem érezzük az MTVA-nál azt a

magyarországi nemzetiségekkel kapcsolatos pozitív változást, amit a magyar politikában három-négy-öt éve érzünk.

Másrészt szeretném elmondani, hogy volt szerencsém kint lenni Berlinben egy négynapos konferencián a FÜEN közgyűléséhez kapcsolódóan, ahol áttekintették egész Európában a nemzetiségek helyzetét. Egy külön szekció fél napon keresztül foglalkozott kifejezetten a különböző országok nemzetiségi médiájával. Azt kell mondjam, hogy végighallgatva, rendkívül rossz helyen állunk Magyarországon, még Oroszországban is nagyobb médiafelületet kap a nemzetiség, mint nálunk. Az általunk sokat szidott Romániában, ahol a romániai szászok 38-40 ezer emberre tehető, sokszorosa a részükre biztosított médiafelület, mint a tizenhárom Magyarországon élő nemzetiségnek összesen. Ki sem merem mondani, fel sem merem sorolni, hogy milyen fényévekre vagyunk, hangsúlyozom, csak a romániai szászok 38-40 ezres nemzetiségének a média lehetőségeitől. Én javasolom mindenkinek, akinek a magyarországi médiához köze van egy kicsit, hogy nézzen egy kicsit körbe, és hasonlítsa össze a mi magyarországi lehetőségeinket a környező országokkal, esetenként az általunk nagyon szidott szomszédainkkal is. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e még a bizottsági tagok közül valakinek kérdése? *(Nincs jelzés.)* Akkor a reagálásra természetesen megadom a lehetőséget.

BALOGH LÁSZLÓ, a Közszolgálati Közalapítvány Kuratóriumának elnöke: Köszönöm szépen. Nagyon szívesen akár egy kötetlenebb beszélgetésen is szívesen átnézném vagy átnéznénk együtt ezeket a lehetőségeket. Én ismerem a környező országok ilyen jellegű ottani nemzetiségi műsorait. Én önnel ellentétben ki merem mondani, hogy nincs szégyenkezni valónk ahhoz képest; az elváráshoz és az igényhez képest nyilván. *(Ritter Imre: Sokszorosa.)* Azért mondom, hogy nagyon szívesen leülök, és át tudjuk beszélni ezt a kérdést is. Mindenesetre ahogy Dobos úr korábban mondta, hogy a dedikált nemzetiségi műsorokon kívül nyugodt szívvel be tudjuk vállalni azt, hogy akár évekre visszamenőleg is meg tudjuk nézni a korábbi gyakorlatot, amikor egy nemzetiségi kulturális vagy politikai esemény kizárólag csak a nemzetiségi műsorban jelent meg, akkor hány százalék az, amely ma már az első szintű, az M1-en, a Duna Televízióban, a hírműsorokban, a Kossuthon, az internetes felületeken lett sokkal több emberhez eljutóan megalkotva. Azt gondolom, ebben nem vagyok egyedül, úgy gondolom, hogy a 2010-es változás minden tekintetben, a nemzetiségi műsorok tekintetében is, az egyházi műsorok tekintetében, a külhoni műsorok tekintetében is egyfajta megújulást hozott.

Azt természetesen veszem, hogy a nemzetiségek szószólói a saját nemzetiségükkel kapcsolatban mindig többet és jobbat szeretnének, én is így vagyok az én nemzetiségemmel is. De tényleg nézzük meg, hajlandó vagyok, ülünk le, és meg tudjuk nézni, hogy ez hogy van. Mi minden pozitív előrelépésre, együttműködésre nyitottak vagyunk. Itt szeretnék visszautalni arra, hogy milyenek az önkormányzatok és az MTVA archívuma közötti kapcsolatok. Ott is nyitottak vagyunk, ha egy-egy önkormányzatnak van javaslata, akkor akár külön-külön is, vagy együtt is meg tudjuk beszélni. Eddig nem volt olyan kérdés, amiben ne tudtunk volna megnyugtató eredményt felmutatni.

Én is örülök annak, hogy az elnök úr is megemlítette, hogy eredetileg úgy volt, hogy idén ősszel össze tudjuk hozni ezt a „gyárlátogatást” a Kunigunda utcai MTVA-székházban. Sajnálatos módon a programok úgy alakultak, hogy ez nem jött össze. Lehetőleg ezt hamarabb meg tudjuk csinálni, és ott akár személyesen is végig tudunk menni ezeken a kérdéseken. Vezérigazgató úrral akár hivatalos formában, akár nem hivatalos formában bármelyik szószólónak, bármelyik önkormányzatnak

rendelkezésre állunk akár kétoldalú, akár többoldalú konzultációra is bármikor egy egyeztetett időpontban, az elérhetőségeink itt vannak a titkárságon. Olyan nem fordulhat elő, hogy ha egy héten belül valaki kezdeményez egy ilyen találkozót, akkor ne tudjuk megtenni.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Ez mindenképpen a jövőbeni párbeszéd szempontjából nagyon fontos. *(Jelzésre:)* Vezérigazgató úr kért még szót reagálásra.

DOBOS MENYHÉRT, a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. Vezérigazgatója: Köszönöm szépen. Elnök úr elmondta, hogy milyen platformon vannak jelen a nemzetiségi műsorok, rádió, televízió, online, önkormányzati honlapon, vagy akár városi televízióknál is, amennyiben ezt a városi televíziók igénylik.

Egyetlenegy dolgot felejtettem még el, a nemzetiségi napot. Másodszorra rendeztük meg a nemzetiségi napot nagy sikerrel, komoly nézettséggel. Úgy gondolom, hogy Magyarországon egyedülálló Európában egy ilyen nemzetiségi nap. Én más televízióknál nem hallottam erről. Ez is egy olyan kezdeményezés - természetesen soha semmi nem elég, én ebben abszolút módon egyetértek -, amely kapcsán realitás, hogy a nemzetiségi nap nagy sikerrel megvolt idén is, és jövőre is meglesz, és az utána következő években is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Egy rövid kérdésre még görög szószólótársunk kért lehetőséget.

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Elnök úr azt találta mondani, hogy a megkeresésre mindenképpen reagálnak. Én megkérdezném, hogy országos szinten kell megkeresni, vagy egy helyi nemzetiségi önkormányzat megkeresését is úgymond ki tudják szolgálni egy bizonyos témában?

BALOGH LÁSZLÓ, a Közszolgálati Közalapítvány Kuratóriumának elnöke: Aki ismer minket, az tudja, hogy bárkit, aki megkeres minket, szívesen látjuk.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Köszönjük a tájékoztatást. Ahogy említettem és említette elnök úr is, a tavaszi ülészak idején személyesen is felkeressük az MTVA gyártóbázisát és az archívumot is.

Megemlíteném, mivel vezérigazgató úr említette a nemzetiségi napokat, hogy az MTVA következő tematikus napja december 18-án lesz, a „Jónak lenni jó”, amely a magyarországi nemzetiségek napja is. Feltételezzük, hogy valamilyen módon érintik majd ezt a kérdést is. További jó munkát! Kellemes ünnepeket kívánok! Viszontlátásra! Öt perc technikai szünetet tartunk.

(Szünet: 13.54 - 14.12)

ELNÖK: Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Az Országgyűlés Magyarországi nemzetiségek bizottsága ülését folytatjuk. Megállapítom, hogy 13 tagú bizottságunkból 11 tag van immár személyesen jelen és 2 helyettesítéssel, tehát 13 szavazattal folytatjuk a munkát, bár szavazásra most már a második napirendi szavazásra már nem lesz szükség.

Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere éves meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

A második napirendi pontunk Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere éves meghallgatása. Tisztelettel köszöntöm miniszter urat a bizottság körében. Köszöntöm Fülöp Attila helyettes államtitkár urat a nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkárságról, illetve Sipos Imre köznevelésért felelős helyettes államtitkár urat, mindketten természetesen az Emberi Erőforrások Minisztériumából vannak jelen, dr. Maruzsa Zoltán miniszteri biztos urat, az Oktatási Hivatal elnökét, Tircsi Richárd főosztályvezető urat, Kraszlán István nemzetiségi főtanácsadó urat és Angyal József tanácsadó urat szintén a tárcától. Körünkben vannak vendégeinken kívül az országos görög, horvát, szlovák és roma önkormányzatok elnökei és a ruszin országos önkormányzat elnöke is.

A meghallgatásra az Országgyűlésről szóló XXXVI. törvény 41. §-a alapján kerül sor. Az élet úgy hozta, hogy az éves meghallgatásunkat az elmúlt esztendőben az országgyűlési ülésszak kezdetén, márciusban tartottuk, most pedig ebben az esztendőben éppen az esztendő végén, tehát másfél éve találkoztunk ilyen formában a miniszter úrral, de természetesen a szaktárcával nagyon szorosak a kapcsolataink. Éppen egyeztetések folytak a köznevelési törvény módosítása kapcsán, a nemzetiségi törvény módosítása kapcsán, amelyen még dolgozunk. A munkakapcsolatok természetesen szorosak, és örülünk, hogy a személyes kapcsolat ismételtén megvalósul.

Átadom a szót a miniszter úrnak, hogy foglalja össze a maga szemszögéből, a tárca szemszögéből az elmúlt másfél év és a legutóbbi esztendő eseményeit, történéseit.

Balog Zoltán tájékoztatója

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt képviselőtársak, ha lehet így megszólítani a bizottság tagjait. Úgymond enyhe elbánást kérek a mai napra, mert már egy két és háromnegyed óra - oktatás, kultúra, sport - bizottsági ülésen túl vagyunk. Ritter Imre végigszenvedte velem ezt a bizottsági ülést, úgyhogy külön köszönöm. Nem volt egyébként szenvedés, csak mégis oda kell figyelni arra, hogy milyen kérdéseket kap az ember és milyen válaszokat kell adnia, ebben az intenzitásban ez nem olyan egyszerű.

Bízom benne, hogy a bizottság tagjai ahhoz a kisebbséghez vagy többséghez tartoznak, attól tartok, inkább kisebbséghez, akik úgy gondolják, hogy milyen jó, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma úgy van összerakva, ahogy össze van rakva, merthogy azok a területek mind egy minisztériumon belül vannak, amelyek a nemzetiségek ügyével foglalkoznak - most a kisebbséget nem úgy gondoltam, ahogyan ezt eltöröltük az alkotmányban, hogy nemzetiség, hanem úgy, mint kisebbségi vélemény -, hiszen nagyon sokan bírálják ennek a minisztériumnak a nagyságát, a szerkezetét. Egyáltalán egy ilyen minisztériumot Európában, Svájcban, ahol mondjuk az egészségügy, a kultúra egy minisztériumon belül van, egyébként is belügyminisztériumnak hívnak. Ebben az összetételben ritka, hogy egy ilyen nagy méretű minisztérium - a magyar történelem legnagyobb minisztériuma a méretét tekintve - össze van összerakva.

Ha ennek vannak hasznélvezői, mondhatom így, akkor azok az ügyek a hasznélvezői, amelyeknek horizontális kiterjedése az élet egyéb ügyeitől - az élet minden ügyének van horizontális kiterjedése - eltekintve is különösen jellemző. Ilyenek a nemzetiségek, ilyenek az egyházak, de ha szabad egy korosztályos dolgot

mondani, akkor ilyen a gyermekek ügye, amely egy átfogó ügy tud lenni. Ha az oktatás, az egészségügy, a szociális szféra, maguk a nemzetiségek, a civil kapcsolatok, az egyházak, a kultúra egy tárcán belül van, akkor talán érzékelik azok, akik régi harcosok ezen a területen, mert vannak itt közöttünk többen, hogy az együttműködést hatékonyabban lehet gyakorolni, mint akkor, amikor egy külön minisztériuma volt a nemzetiségeknek az ügye és kisebbségeknek hívtuk őket, egy másik minisztériumban volt az oktatásügy, egy harmadikban a szociális ügyek, esetleg egy negyedikben a kultúra ügyei, merthogy körülbelül öt-hat minisztériumból van összerakva ez a minisztérium.

Ezt csak bevezetőnek szántam, merthogy nem ez az igazán fontos változás, ha nemcsak egy évre tekintek vissza, hanem mondjuk a 2010-től terjedő időszakra, akkor bízom benne, hogy egyetértünk abban - vagy mondjuk a 2014-től terjedő időszakra -, hogy azzal, hogy létrejött az országgyűlési szószólók intézménye, tehát a magyarországi őshonos nemzetiségek parlamenti képviselőket kaptak, egy minőségi ugrás történt a magyarországi nemzetiségek helyzetében. Egyrészt kiléptek úgy a nyilvánosság elé, hogy egyébként erre nem volt lehetőségük, mert inkább a saját köreikben tudták az ügyeiket megvitatni, képviselni, egy nagyobb nyilvánosság előtt elzárva működtek, vagy nehezebb volt a kapcsolatteremtés. A transzparencia, a nyilvánosság mindig ad egy pluszt, egy erőt a nemzetiségek ügyeinek.

A másik pedig az, ha szabad nekem elismerni a bizottság munkáját, bár nem az én dolgom elsősorban, hogy egy olyan együttműködést alakítottak ki a bizottságon belül, hogy - miután régóta foglalkozom nemzetiségek ügyeivel, tudom, ez nem könnyű - a súlyos vitákkal, tudom, sokszor konfliktusokkal együtt mégis kifelé egységesen tudtak megjelenni. Ez az érdekérvényesítésben óriási pluszt jelent. Ez az érdekérvényesítés nagyon látványos eredményeket hozott. A számokat jobban ismerik, mint én. Én is ismerem, mert készültem. Itt nemcsak a támogatásokról beszélek - az teljesen nyilvánvaló, hogy ilyen támogatásugrás talán egyetlen szférában nem történt, mint a nemzetiségek ügyében -, hanem az intézményrendszerben való előrelépést tartom nagyon fontos dolognak. Nyilván a támogatások ezzel összefüggésben is növekedtek, ahogy elsősorban a köznevelésben, de a kulturális életben is egyre inkább kiveszik a részüket. Ha akár csak az elmúlt 25 év történetét nézem, a kezdeti romantikus felfelé ívelő időszaktól eltekintve, a kilencvenes évek elejétől, ilyen nem volt az elmúlt 27 évben. Szerintem ez egy nagyon nagy dolog, és mindenki elismeréssel kell hogy illesse, én magam miniszterként meg olyan emberként is, akinek fontosak a nemzetiségek ügyei, mindenképpen szeretném elmondani.

Azt is elmondtam már korábban, hogy én ilyen szempontból a 2014 előtti időszakra, de a 2010 előtti időszakra is egyfajta előkészítő időszakra tekintek. Az Országgyűlés 2006 és 2010 között, amikor a bizottság elnöke voltam, de nem elsősorban az én érdemem volt, az érdekérvényesítés ellenzékéből egy kicsit nehezen megy, azt bizonyára látják, hanem az Országgyűlés akkori elnöke egy olyan nemzetiségi politikát folytatott és honosított meg, sokszor talán feszültségben is az akkori kormánnyal, amely jól előkészítette azt, amiben négy év után tudtunk egy minőségi ugrást biztosítani. Ha a kétharmadnak volt értelme, akkor ennek mindenképpen lett volna. Hiszen hogy is volt az előtte való húsz év? A régi harcosok emlékeznek erre: mindig mindenki támogatta, hogy legyen végre képviselő a kisebbségeknek, az etnikai és nemzeti kisebbségeknek a parlamentben, csak éppen soha nem szavazták meg, mert a mindenkori ellenzék mindig talált valami olyat - vagy éppen a kormánypárt -, hogy ez most akkor mégse legyen lehetséges. Ezt akkor így lehetett megcsinálni, megvolt hozzá a kétharmad. Bízom benne, hogy az intézmény jól tud működni. Enyhe irigységgel hadd jegyezzem meg, hogy még akkor

is parlamenti képviselők lesznek, amikor nekem már az újabb mandátumért kell küzdeni, hiszen az önök mandátuma ilyen szempontból egy erősebb mandátum olyan értelemben, hogy az önkormányzatok fenntartásában önöknek lehetőségük van a folytonosságra, és ugyanaz az önkormányzat lesz 2019-ig, amelynek a bizalmából jelenleg a képviselői pozícióban vannak.

Hadd mondjak néhány szót a számokról! A 2011-es népszámlálás egy mérföldkő. Ezt is Szili Katalinnal együtt készítettük elő, hogy hogyan lehessen megkérdezni a nemzetiségi hovatartozást. Ezt csak említem, mert nagyon fontos, hogy mutassanak még a környező országokban olyan felmérést, ahol 40 százalékkal nő nem a nemzetiségek száma, ezt azért pontosan kell mondani, hanem azok száma, akik vállalják a nemzetiségi kötődésüket. Hogy ez egy növekvő szám, ennek mi nagyon örülünk, ennek a tudatosságnak, és akkor az igazán meggyőző történetek a nemzetiségi kulturális intézmények. Indulunk 2010-ben 32-vel, ez most 42. Ahol igazán nagyon komoly növekedés volt az elmúlt hat évben, de már az elmúlt évben is, itt már az egyéves tapasztalatokról is be tudok számolni, az a köznevelési intézmények száma. Összesen tehát 42 kulturális intézményt tartanak fenn a nemzetiségi önkormányzatok, és hogy lehetővé tettük helyi önkormányzatoknak, nemzetiségieknek az iskolafenntartást, az egy merész dolog volt. Az Oktatási bizottságban Ritter Imre képviselő úrral már szót váltottunk erről, ott majd a tapasztalatokat le is kell szűrni, mert ha egy helyi szintű fenntartásnál bizony nem elég erős az országos önkormányzat arra, hogy egyfajta pedagógiai oktatásszervezői felügyeletet gyakoroljon az iskola fölött, amit átvettek, akkor abból még színvonalas is lehet. Tehát erre szerintem érdemes odafigyelni. Ez a szám 12 intézményről 60-ra növekedett, tehát 10-11-hez képest 60 darab olyan oktatási intézmény van, amelyet települési vagy országos önkormányzat tart fenn. Ez egy nagyon komoly növekedés. Van olyan nemzetiség, ahol tízszeresére növekedett a fenntartott intézmények száma. Ha a hallgatói létszámot vagy a diáklétszámot nézzük, a 2010-11-es tanévben 3104, a '15-16-os tanévben van még egy nagy ugrás, és a '16-17-es még nincs is benne, ami egyébként nem helyes. Azt majd ki lehet számolni, csak telefonálni kell az illetékeseknek. Tehát 3104-ről 12 600-ra emelkedett a nemzetiségek által fenntartott intézményekbe járók száma.

Idehoznám a nemzetiségi tanulmányi ösztöndíjat, amit még ebből a szempontból miniszterelődöm, Navracsics miniszter úr vezetett be. Ez egy nagyon szépen és jól működő dolog. 2011 óta 101 tanuló vette igénybe, 2016-ban is 20 főnek ítéltük oda. A '15-16. tanév végéig, mert ez tovább folyik az évek során. 81 nemzetiségi tanulmányi ösztöndíjasunk van, csak erre 85,8 millió forintot fordít a tárcánk. Ez önöknek is egy fontos dolog. Bízom benne, hogy az adatok önöknél is megvannak, mert általában azokból az iskolákból jönnek, amiket önök tartanak fenn. Ebből ki lehet építeni azt az Alumni-hálózatot, ahol majd a nemzetiségi értelmiségi utánpótlás nevelődik. Amikor ezek a fiatalok - ott szoktatok lenni - ott vannak a tanulmányi ösztöndíjak átadásánál, el szoktam mondani, hogy ezt köszönjék annak a közösségnek, aki küldi őket, tehát ne csak a magyar kormánynak. Ebből az a kötelezettségük származik, hogy valamit adjanak vissza annak a közösségnek, amelynek köszönhetik a tanulmányi ösztöndíjat. Szerintem erre érdemes odafigyelni. Örülök, hogy vannak komoly, kiemelt intézményi beruházások.

Az egyetlen olyan dolgot hadd mondjam el - a számokkal senkit nem untatok, mert mindenki jobban tudja, mint én -, hogy a '17-es költségvetési forrás a '15-öshöz képest egy újabb 44,5 százalékkal emelkedik, 8,7 milliárd forint. A korábbi évek komoly emelkedéséhez is egy újabb emelkedés van. Már a '16-os is egy jelentős előrelépés volt.

Hadd beszéljek az iskolafejlesztésekről, mert itt egy olyan látogatáson vagyunk túl Szerbiában, Nišben, ahol a szerb közösség szószólója is része volt a magyar delegációnak, bízom benne, te is úgy látod, hogy egy új típusú együttműködés van egy olyan szomszéd országgal, amellyel nem mindig voltunk baráti viszonyban. Ezt miért ne mondjuk el ezt őszintén? Hogy történelmileg ilyen jó viszony Szerbia és Magyarország között még soha nem volt, ezt nem én mondom, hanem a szerb miniszterelnök, a magyar miniszterelnök és a két kormány tagjai. Ez egy nagyon értékes dolog. Azt szeretnénk, hogy ebben az ügyben a magyarországi nemzetiségeknek legyen egy kulcsszerepe és egy megerősítő szerepe.

A következőn gondolkodunk. A Nikola Tesla Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium példája jó példa, 200 millió forinttal támogattuk a bővítését, annak jó történelmi hagyományai vannak. A nemzetiségek és a magyar többség együttélésében vannak rossz történelmi hagyományok is, azt nyugodtan leszögezhetjük, mert ez sajnos így van, viszont vannak jó történelmi hagyományok is. Az egy jó történelmi hagyomány, hogy a szomszéd országokban élő elitnek egy jelentős része Budapesten vagy Magyarországon tanult, aztán visszatért a saját hazájába, és ott ápolója és erősítője volt a két ország kapcsolatának. Erre történetileg annyira nem készültem, de kapásból is eszembe jut a Gozdsu Alapítvány ügye, a Magyarországon tanuló román fiatalok, komoly neveket tudunk mondani a politikatörténetből. Éppen a szerb gimnázium névadója egy tipikus monarchiabeli történet, ha lehet azt mondani. 1881-ben eljött Budapestre, annak a cégnek lesz az egyes számú vezetője, amit Puskás Tivadar alapít, a telefontársaságnak, aztán innen New Yorkba távozik, sikeres üzletember lesz, híres tudós lesz, hogy egy példát mondjak. Ilyen példák szlovák ügyben szintén vannak, a pesti Szlovák Gimnázium nagy hagyományai, és akiket kihagytam, elnézést kérek, a Horvát Iskola is természetesen ilyen tud lenni.

Tehát ha iskolaalapításban vagy iskolaátvételben gondolkodnak, akkor érdemes azon gondolkodni, ha nekem a híreim megfelelnek a valóságnak, hogy ez vonzó legyen olyan szerbeknek is, akik szívesen küldik már középiskolába is Budapestre a gyermeküket tanulni szerb nyelven és nyilván magyar nyelven is. Ez egy nagyon komoly lehetőség, amin érdemes elgondolkodni. Az összes környező ország tekintetében van egy nagyon komoly múlttal rendelkező szlovák iskolai hagyomány Pesten. A szerbről beszéltem, a románról is beszéltem, a horvátról is beszéltem, de senkit nem akarnék kihagyni ebből a dologból. Mi támogatjuk azt. Úgy látom, hogy Jaroslava asszony nem a bizottságot választotta. Én a bizottságot választottam, bár nekem most ott kéne ülnöm Orbán Viktor mellett, mert itt van az ukrán miniszterelnök (*Derűlség.*). Nem akartam tegnapelőtt üzenni, hogy most mégsem lesz bizottsági ülés. Üdvözlöm a nagyasszonyt (*Derűlség.*), és mondják meg neki...

ELNÖK: Köszönjük szépen, átadjuk neki.

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Mondják meg neki, hogy a hűtlenséget előbb-utóbb megbünteti a történelem, de ez természetesen a humor kategóriája. Nagyra értékelem a munkáját az ukrán-magyar kapcsolatokban, látjuk a segélyszállítmányokban és egyébként is. Miért ne lehetne ukrán nyelvű általános iskola és gimnázium Budapesten? Akkor ez az ukrán középosztálynak, elitnek az itteni képzése, akik visszatérhetnek. Tehát ebben érdemes gondolkodni.

A miniszterelnök azt várja tőlünk, és erre az inspirációt a szerbiai látogatás adta, hogy komoly fejlesztési terveket tegyünk le az asztalra. Most ebből a németeket kihagynám, mert aztán a végén mindenki elmegy óvónőnek Németországba (*Derűlség.*), ugye van itt egy problémánk. Imre, ha mondhatom, nektek nincs is ilyen gondotok ebben az ügyben. Természetesen azt nehezen tudom elképzelni, hogy

Németországból valaki ideküldje a gyermekét gimnáziumba, de majd mindjárt lépek tovább a következő szintre, és ott már más a helyzet. Tehát úgy megerősíteni a köznevelési szintet, hogy az nyilván kollégiumi ellátással együtt lehetőséget biztosítson, vagy megteremteni, és ez az összes nemzetiségre vonatkozik, amennyiben megvan ehhez az erő, akár a ti anyaországokból kérve ehhez az erőt, hogy ez vonzerőt jelentsen a budapesti tanulásra az őshonos, Szerbiában élő szerbeknek, a környező országokban, nem sorolnám el még egyszer, abban most egy komoly lehetőség van. Ezt mi akkor, amikor ez jól jön, akkor nemzetiségi támogatásnak tekintjük, amikor pedig majd magyarázkodni kéne, hogy miért adunk ilyen sokat, akkor azt mondjuk, hogy ez oktatási támogatás és nemzetstratégia. Ez talán egy új kezdetet tud jelenteni.

Akkor lépünk tovább egy szinttel, merthogy ez megint a szerb tapasztalat. Nekünk Szerbiával van egy megállapodásunk arra, hogy minden évben a magyar kormány 50 ingyen tanulmányi helyet biztosít Szerbiának. Szerbiából ide lehet jönni 50 diáknak - a felsőoktatásban - orvosi egyetemre, és angol nyelven lehet tanulni. Orvosképzésben lehet tanulni, amit a magyar állam fizet. Jelenleg ez volt az egyetlen ilyen kritikus hang az én részemről, ezt jelenleg 12 diák veszi igénybe, miközben 50 hely van, aminek megvan a pénze. Érdemes lenne gondolkodni azon, hogy mi a továbblépés a középszint után, az első körben többen vették igénybe, mint a másodikban. Valami miatt a szerb diákok nem tudnak erről a lehetőségről. Az egy nagyon komoly dolog. Ha idejön egy szerb diák vagy egy román diák Magyarországra, azt hiszem, Romániával nincs ilyen, ott egyébként is nagyon rászorulunk a segítségetekre, hogy valahogy normalizáljuk a viszonyokat, nekünk elemi érdekünk. Az említett történelmi példák miatt is azt hiszem, Szlovákiával sincs ilyen Stipendium Hungaricum-szerződésünk, de kezdeményezhetnétek nyugodtan. Ha idejönnek Szerbiából, Horvátországból - de talán Horvátországgal van, ha jól tudom, nem tudom, Lengyelországgal van-e, most elnézést kérek, ez a része nem nemzetiségpolitika, hanem nemzetstratégia, ha a keleti nyitás jegyében nyitunk északra és nyugatra is, mert Horvátország mégiscsak délnyugatra van -, tehát ha ezek a diákok idejönnek, akkor ki tudjuk cserélni a címeiket, és akkor hozzátok is jönnek. Akkor be lehet vonni a saját nemzetiségi kulturális programjaitokba, be lehet vonni akár a nemzetiségi oktatásba, hiszen ők anyanyelvüként beszélik azt a nyelvet, amiben erősíteni akarják önök a saját közösségeiket. Tehát ebben nagy perspektíva van, ennyit szeretnék mondani, a jövő terveket tekintve. Nem is nagyon beszélnek most nagyon másról, mert talán ez a leglényegesebb dolog, amiről érdemes beszélgetnünk és érdemes komoly, nagy fejlesztési tervekben gondolkodni, egyeztetve a szerb kormánnyal, a román kormánnyal, ha erre lehetőség van, a szlovák kormánnyal.

Hadd mondjam azt, Szlovákia viszonylatában is óvatos optimizmussal mondjuk azt, hogy régen volt ilyen jó viszony, talán még soha nem volt. Ezt nem túloznám el, de hogy az 1956-os évforduló megünneplésére a pozsonyi szlovák kulturális minisztériumnak egy gyönyörű aulájában egy nagy '56-os kiállítás nyílik, és azzal kezdem, hogy látok itt hatvan darab magyar zászlót és csak egy szlovák zászlót, és a miniszter úr nem sértődik halálra, hanem mosolyog ezen a dolgon egyet, mert a magyar zászlók lyukasok voltak, mind a hatvan - 60. évforduló -, tehát hogy egy ilyen dolog megtörténik, ez azért öt-tíz évvel ezelőtt az álmok világában volt. Itt is van egy offenzíva, ebben a dologban is. Az ukránokat már említettem. A lengyel-magyar offenzíváról már nem is beszélek, mert már itt egész Európa tőlünk retteg (*Derültség.*). Azt most már nem is hoznám ide, de ott hagyományosan fontos, hogy ezeknek a kapcsolatoknak a jövő nemzedék szempontjából is adjuk meg az átjárás lehetőségét. Ez egy utánpótlás a kapcsolatokban, ez egy megerősítés.

Annyit mégiscsak hadd említsek meg, hiszen együtt voltunk ott a szekszárdi Deutsche Bühne átadásán egy nagyon színvonalas színházi program keretében, ez megint csak egy új minőség, ami szerintem méltó a német-magyar kapcsolatokhoz. A németek vonatkozásában Stipendium Hungaricum nincs, de van Andrásy Egyetem, ahol német nyelvű képzés van, ahol nagyon komoly ösztöndíjak vannak, a világ egyetlen német nyelvű egyeteme, amely nem német nyelvterületen van, hanem Magyarországon van. Ezek a dolgok jelzik, hogy a nemzetiségi politikának van egy komoly lehetősége, komoly kifutása.

Én sokkal többet nem is mondanék, elnök úr, mert szerintem érdemes ezekben az ügyekben a kapcsolatokat vagy ebben a perspektívában vizsgálni a nemzetiségek jövőjét Magyarországon, a jószomszédi kapcsolatokat. Még egy mondat, elnézést, ezt itt befejezem, ez az egész egy közép-európai offenzívában van benne. Az az öntudatra ébredés vagy az a tudatosodás, hogy mondjuk az európai uniós csatlakozásban a szerbek azt mondják, hogy nekik a legtöbbet a magyarok segítenek, akik állítólag unióellenesek, de a legtöbb segítséget tőlünk kapják, ezt az európaügyi miniszter mondja a sajtó előtt, azért az megint csak érdekes. Tehát nem Balkánról beszélünk, hanem arról beszélünk, hogy a Baltikumtól egészen a Fekete-tengerig van egy olyan térség, ahol most indul meg a gazdasági növekedés, túlszárnyalja a nyugat-európaiakat, könnyebb is egy fejletlenebb szintről természetesen elindulni, tehát kezd áttevődni a fejlődés motorja Közép-Európára. Ez Németország nélkül persze értelmetlen, ezért ebben Németország is benne van, ami egy nagyon komoly tényezővé tud bennünket tenni az Unión belül, miközben azok az országok, amelyek hagyományosan a motorjai voltak az Uniónak, nagyon súlyos válsággal küzdenek. Ezt nem kívánjuk nekik, de mondjuk Nagy-Britannia kilépésével ez az ág nagyon meggyengült. Ami Franciaországban van, azt mindenki látja, ami Spanyolországban, Olaszországban van, nem akarom ezt minősíteni. Még Németország is - nem gazdasági szempontból - nagyon nagy nehézségekkel küzd, gazdaságilag pedig itt van velünk együtt. Ha ezt az együttműködést gazdaságilag és kulturálisan össze lehet vezetni, meg lehet alapozni kulturálisan az oktatásban és a gazdaságban a befektetések várását a szomszéd országokból, akkor ebből egy komoly, nagy közép-európai offenzíva tud lenni. Tehát még a kétoldalú kapcsolatok fölött is van egy szintje ennek, amit itt meg lehet célozni. Erre az összefogásra ez ilyen jó lehetőség.

A visegrádi négyektől indul ki ez a dolog, de észak felé, dél felé, nyugat felé és kelet felé is bővíthető ez az együttműködés, ha nem is a formációban, de azokban az ügyekben, amelyekben az Unióban együtt lépünk fel, gondoljunk a vendégmunkásaink problematikájára Nyugat-Európában, közös érdekeink vannak. Számos nagyon komoly közös érdekünk van. Egy számot hadd mondjak a V4-ek tekintetében! Ma a visegrádi négyek és Németország kereskedelmi forgalma 50 százalékkal nagyobb, mint Németországé és Franciaországé, miközben Franciaországban többen laknak, mint ebben a négy országban együttvéve. Ez azért egy nagyon komoly dolog. Ha elkezdenénk hozzászámolgatni a többi közép-európai országot és viszonyítanánk a kétoldalú kapcsolatokhoz Nyugat-Európában, akkor ezek nagyon előremutató, innovatív dolgok.

Ezekkel - ha én pozitív hírnek minősíthetem ezeket, annak minősítem - szeretném zárni a bevezetőt, és állok rendelkezésre a kérdéseitek tekintetében. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen a nagyon impulzív tájékoztatást miniszter úrnak. Örülök neki, hogy az országos nemzetiségi önkormányzatok elnökei is hallották, akik között nem üdvözöltem a lengyel országos önkormányzat elnök asszonyát, elnézést kérek. A többiek pedig a bizottsági ülésünk jegyzőkönyvéből is értesülhetnek például

erről az új perspektíváról, lehetőségről, ami a Stipendium Hungaricumot illeti. Azt hiszem szintén, ez egy érdekes út lehet, és számunkra is akár új befektetési, fejlesztési lehetőségeket kínál.

Miniszter úr említette, hogy sokan túl nagyok tartják ezt a tárcát. Azt hiszem, mi olyannyira nem vagyunk ilyenek, hogy mi talán azt sem bánnánk, ha egy picit még nagyobb lenne (*Derültség.*), legalábbis az előzetesen leadott kérdések között volt egy ilyen kérdés is, és voltak oktatási jellegű kérdések is.

Átadom a kérdezés lehetőségét a bizottság tagjainak, főleg akik már írásban is benyújtották. (*Jelzésre:*) Alexov Lyubomir szerb szószóló úr, tessék! Egy kört végigfutunk a kérdésekben, aztán a miniszter úrnak adunk lehetőséget a válaszadásra. Tessék!

Kérdések, hozzászólások, válaszok

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Nagy tisztelettel köszöntöm miniszter urat, államtitkár urakat. Ha már itt ennyi sok szépet hallottunk a szerbektől és a Szerbia és Magyarország közötti kapcsolatokról, ezért bátorkodtam elsőnek szót kérni és megköszönni miniszter úrnak nemcsak ezeket a szép szavakat, hanem amit a közös kormányülésen is említett és azt a különös gondot, amivel az EMMI dolgozik azon, hogy a február 9-i kormányhatározat - mely bizonyos magyarországi szerbeket húsbavágóan érintő kérdéseket rendez - megvalósuljon. Az öt pontból három vagy négy pontnál most már a megvalósítás szakaszában van ez a folyamat, és nemcsak a Nikola Tesla Óvoda bővítésében, hanem egyéb más dolgokban is sikerült előrelépni, különösen az egyháznál, amit külön köszönök miniszter úrnak és a munkatársainak.

Ezen a kormányülésen valóban jó volt magyarországi szerbként ott ülni és hallani azokat a pozitív dolgokat, amelyek - én is az öreg motorosok közé tartozom - a korábbi üléseken nem mindig voltak így. Ha már a Teslát említettük és ezt az expanziót, amivel a magyarországi középiskolai oktatás-nevelés van, mi nagyon örülünk, hogy folyamatosan növekszik a gyereklétszám, többek között a kettős állampolgárságnak is köszönhetően, mert különösen a középiskolában elég sok olyan magyar állampolgár van, aki igazából Szerbiából jön, és szerb-magyar kettős állampolgár. Ahhoz, hogy ez a színvonal fenntartható legyen és a Tesla Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Diákotthon működhessen, van néhány probléma, amivel a mindennapokban szembesülnünk kell. Ha a köznevelési megállapodást említjük, akkor mindenki említi azt, hogy lehetőleg úgy kössük meg, hogy a pénzek, a támogatások ne az őszi időszakban érkezzenek.

Ezt is szeretném említeni, de ezen kívül mindenképpen azt is, hogy ezeknek a nemzetiségi intézményeknek és így a Teslának vannak bizonyos működési szabályai, amelyeket a jogszabályok nem tudnak lekövetni. Például több telephelyen működnek, sokkal nagyobb a technikai létszám. Összhangba kellene hozni a jogszabályokat és ezeknek a nemzetiségi intézményeknek a sajátos, valós helyzetét. A nálunk dolgozó tanulókról: kollégiumban élő gyerekeknek nagyon pozitív az egészséges étrend, a konyhareformnak gyerekek étkezésére pozitív hatása van, viszont a beszerzési árak ettől drasztikusan növekszenek. Ezt megint nem követi semmi. Az országos önkormányzatoknak nincsen saját lehetőségük ezeknek a kiegészítésére. Ebben is kérnénk egy közös gondolkodást, illetve örömteli, hogy a héten megszületett a bérmegállapodás, és 15-25 százaléknyi bérnövekedés jelentkezik a technikai dolgozók tekintetében. Az iskoláinknál a pedagógusok nem jelentenek problémát, a probléma a technikai dolgozóknál van. Az iskolában, nálunk például a Teslán 50 embert érint, ami egy komoly, tetemes bérigényt jelent. Mindenképpen kérnénk a

miniszter úrtól, illetve a köznevelési részétől a minisztériumnak, hogy próbáljuk ezt kezelni, mert ez nemcsak a szerb iskolában, hanem a többi országos önkormányzat által fenntartott, de szerintem az egyházi iskolák tekintetében is komoly finanszírozási problémákat fog jelenteni. Ha ezek a problémák megoldódnak, akkor remélem, a jövő évi ilyen tájékoztató alkalmával is hasonlóan pozitív dolgokat hallhatunk a szerb vagy az összes többi nemzetiségi iskoláról.

Ha még egy dolgot megenged, miniszter úr, az EMMI tárcájának a kulturális részéről szeretnénk kérni a minisztérium pozitív hozzáállását, a régi, most már megboldogult Gergely Lacinak és a többi nemzetiségi színháznak, hogy Pesten egy saját játszóhellyel rendelkezhessenek. Ebben kérnénk szintén egy közös együttgondolkodást miniszter úrtól, illetve a minisztériumtól, hogy egy olyan megoldás születhessen, amit a nemzetiségi színházi szakma is kér és elfogad, de a realitások talaján marad. Köszönöm szépen a szót.

ELNÖK: Azt hiszem, ez egy körre való, de nagyon fontos kérdés volt. Kérdezem miniszter urat, kíván-e most válaszolni.

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Nem, majd a többi kérdés után.

ELNÖK: Jó, akkor még gyűjtögetjük a kérdéseket. *(Jelzésre:)* Kreszta Traján román szószóló úr kért szót.

KRESZTA TRAJÁN román nemzetiségi szószóló: Tisztelt Miniszter Úr! Helyettes Államtitkár Urak! Jelenlévő Szakértő Hölgyek és Urak! Engedjék meg, hogy nagyon nagy tisztelettel és szeretettel köszöntsem önöket. Itt nagyon sok mindent lejegyeztem magamnak, amit miniszter úr mondott. Talán az egyik és legfontosabb dolog az, hogy egy kicsit irigykedek a szerb kollégámra, hogy ilyen nagyon jók a szerb-magyar kapcsolatok. Román viszonylatban ezt azért nem tudnám ilyen hangsúlyosan mondani. Egyébként választások közelednek Romániában. Kelemen Hunor Magyarországon járt, és tudom, hogy a miniszterelnök urat meghívta egy szatmárnémeti találkozóra Romániába. Tehát úgy látom, valami elmozdult abból a kapcsolatból, és szerintem ez pozitívan befolyásolja a két ország kapcsolatát a jövőben. Nagyon remélem, hogy itt is előrelépés lesz a két kormány találkozóját illetően, habár a vegyesbizottság ebben a tekintetben nem ilyen hatékonyan működik, de én azért optimista vagyok.

Szeretnék köszönetet mondani miniszter úrnak és természetesen az EMMI-nek abban a tekintetben, ami támogatást kaptak a magyarországi román intézmények. Ez mindenképpen előrelépés abban a tekintetben, hogy olyan intézményeket, versenyképes intézményeket tudunk Magyarországon létrehozni, illetve a továbbiakban működtetni, ami mindenféleképpen azt jelenti, hogy intézményben történő tanulói létszámnövekedés van. Ezt elmondhatom az összes magyarországi román intézményről. Helyettes államtitkár úr és Soltész államtitkár úr is járt a magyarországi román intézményekben, értesült erről. Mindenképpen nagyon nagy előrelépésnek tekintem azt, hogy ebben a tekintetben tulajdonképpen nemcsak más nemzetiségeknél, hanem a hazai románság tekintetében is ilyen ragyogó létszámnövekedésre lehet számítani. Nagyon szépen köszönöm a miniszter úr tájékoztatóját. Köszönjük szépen, hogy részt vett ezen a találkozón. A munkájához további sok sikert kívánok! *(Balog Zoltán: Köszönöm szépen.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Kissné Köles Erika kért szót. Kérem a bizottság tagjait, hogy próbáljunk tömören fogalmazni, kérdéseket tegyünk fel. Tessék!

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Nagy tisztelettel köszöntöm én is miniszter urat és helyettes államtitkár urakat. Néhány, a miniszter úr által is elhangzott gondolathoz kapcsolódnék. Konkrétan ahhoz, hogy a nemzetiségi köznevelés kérdése, mindannyian tudjuk, mindenki számára az egyik legfontosabb kérdés nemzetiségi berkekben. Természetesen nekünk, a legkisebb nemzetiségnek, a szlovén nemzetiségnek is ugyanolyan fontos, mint azoknak, akik létszámszerűen sokkal előnyösebb helyzetben vannak hozzánk képest.

Óriási jelentőségűnek ítélem egyrészt azt a tényt, hogy a nemzetiségek intézményfenntartókká válhattak, nagy előrelépést jelent nemcsak létszámban, de azt hiszem, nemzetiségi köznevelési tartalmakban is. Ehhez viszont feltétlenül szükséges, hogy a nemzetiségi pedagógusképzés kérdése is szem előtt maradjon. Megint azt kell mondjam, hogy különösen a kisebb létszámú nemzetiségek vagy a kis létszámú szlovén nemzetiség kérdésében lényeges ez. Az ELTE és a szombathelyi főiskola, illetve a Savaria Egyetem kérdésében pillanatnyilag megnyugtató választ kaptunk annak tekintetében, hogy a nemzetiségi tanítóképzés és a nemzetiségi tanárképzés változatlanul fennmarad. Azt kérem miniszter úrtól és helyettes államtitkár uraktól, hogy ezt a gyermeket legyenek szívesek a jövőben is nagyon óvatosan gondozni és nevelni.

Még egy kérdésre szeretnék csak egy fél mondattal utalni. Ez konkrétan az anyanyelvű hitélet kérdése, aminek tekintetében azt gondolom, hogy különösen is a hitoktatás kétnyelvű voltának a biztosítása vagy a hitoktatás anyanyelvű voltának a biztosítása mellett az anyanyelvű hitéletnek a lehetőségében kérjük változatlanul a minisztérium segítségét.

Néhány kérdést megfogalmaztam, feltételezem, hogy a miniszter úrhoz ez a kérdéscsomag eljutott.

ELNÖK: Röviden megismételhető.

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Jó, ha szabad, akkor megismétlem. Feltétlenül fontosnak tartom a köznevelési megállapodások kérdését abban a vonatkozásban, hogy lehetőség szerint egy hosszabb távú megállapodás köthetessék. Tudom, hogy pillanatnyilag van olyan kormányrendelet, amely ennek akadályát képezi. Ez teljesen egyértelművé tenné a nemzetiségi szülők, illetve a megrendelők számára, hogy hosszú távú biztosítékot jelent egy nemzetiségi intézmény kiválasztása.

Fontos dolognak tartom továbbá a taneszközfejlesztést a jövőben is. A köznevelésben beálló változások, a tartalmi változások, amiknek most még gyakorlatilag az elején vagy éppen az elején tartunk, minket is érinteni fognak, így természetesen a kerettantervek változása, egyáltalán a NAT változása a kerettantervek és a tananyag tartalma változása okán. A taneszközfejlesztésben egyrészt az elavult könyvek cseréjére szeretnénk valamilyen megoldást találni, illetve a kerettantervhez igazodó új tankönyvek és a digitális taneszközfejlesztés kérdéseire, hiszen a XXI. század világa ezt szinte kihívja már az emberi valóságból. Azt hiszem, a nemzetiségi köznevelést érintő kérdések végére jutottam.

Még egy kérdésre szeretnék választ kapni, a Pro Cultura-díj odaítélésének, illetve kiosztásának a kérdésére. Ezt eddig - segítsetek, legyenek szívesek *(Jelzésre:)* - a Művelődési Intézet kezelte, azonban átszervezés miatt, tudjuk, az idén már nem. A

jövőben számíthatunk-e ennek a díjnak az odaítélésére, illetve milyen körülmények között kerül kiosztásra? Nagyon szépen köszönöm a türelmet és a sok-sok kérdéslehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ebben a körben még Varga Szimeon bolgár szószóló úr következik, aztán egy újabb kört nyitunk.

VARGA SZIMEON bolgár nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Helyettes Államtitkár Urak! Örülök neki, hogy a bevezetőjében említette, hogy a szószólói intézmény egy fontos pillére lett a magyarországi nemzetiségeknek. Mi is irigykedünk, és örömmel hallottuk, hogy a szerb határ menti viszony nagyon jól hallottuk. Mi, Bulgária nem vagyunk szomszédos ország (*Balog Zoltán: Közeli szomszédok.*) - így van, közeli szomszédok -, de mi is büszkélkedhetünk azzal is, hogy számunkra is a szószólói intézmény nagyon sokat hozott, és nagyon sokat köszönünk a magyar kormánynak. Az én felszólalásomban is van egy felvetés, amit a többi szószóló már irigyel tőlem...

ELNÖK: De támogatott.

VARGA SZIMEON bolgár nemzetiségi szószóló: De támogatott, így van, hogy október 19-e Rilai Szent Iván ünnepe lett, a Magyar-bolgár barátság napja, amit ezúton közösségünk nevében és a bolgár kormány nevében is köszönünk. Számunkra ez nagy előrelépés, és a távlatba mutat a tekintetben, ahogy miniszter úr említette az oktatási stratégiát, hogy nálunk is az iskolahelyzet, az oktatás helyzete tekintetében közös gondolkodásban kell majd a bolgár kormánnyal dolgozni, úgy gondolom. Nagyon sok diákunk van, akik bolgárul tanulnak, és ezt szeretnénk majd akár érvényesíteni itt, Magyarországon. Úgy gondolom, Bulgáriából nagyon sok jelentkezne majd Magyarországra. Ez a tapasztalat.

Természetesen nemcsak a diákok, hanem az idősek elismerése is nagyon fontos. Ezzel kapcsolatban én már több mint másfél éve dolgoztam egy ügyön. Ezzel kapcsolatban a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes egy jelentésében felkérte miniszter urat, ez egy előzetes kérdés volt, amit eljuttattam miniszter úrhoz, hogy a szépkorúak jubileumi juttatásának utólagos kifizetése, elismerése a nemzetiségekhez tartozóan - úgy tudom, miniszter úrhoz tartozik -, az elbírálása megvalósuljon. Nagyon sok időskorú nyugdíjas van, aki 90 év feletti, nem azt mondom, hogy nagyon sok, talán olyan 150-ről beszélhetünk a nemzetiségek vonatkozásában, akik ettől a juttatástól elestek ez ideig, úgyhogy ennek a pótlásáról, úgy gondolom, talán tudunk majd beszélni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Még két jelentkezőt láttam, ha gondolja, miniszter úr, még megadom a szót a bizottság tagjainak, vagy nem tudom, összeálltak-e már a válaszok.

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Azok már összeálltak. (*Derűltség.*)

ELNÖK: Akkor kérjük szépen.

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Igyekszem rövidebb lenni. Esetleg azért érdemes most, mert nálam a hosszú szónoklat foglalkozási ártalom, és

még egyszer nem kell ugyanazt a kérdést feltenni, különösen a köznevelési megállapodások kapcsán, ami egy kulcsdolog.

Kezdjük is ezzel! Ez az én bűnöm, az, hogy egy évre kötünk köznevelési megállapodást. Annyi megértést talán tavaly is kértem, de most már nem kérek többet, legközelebb már el lehet számoltatni engem ezzel az üggyel, merthogy gondolom, mindenki látja és elismeri, hogy olyan sok új iskola került be a rendszerbe, hogy megvártuk, hogy hol ülepedik le, hol áll meg ez az iskolaátvételi dolog és az új köznevelési rendszer, a KLIK átalakulása január 1-jétől. Remélem, hogy középtávon a végleges formáját elnyeri az 58 tankerületi központtal és lassan az a hullám, ahol az egyházi iskolák száma jelentősen növekedett, a nemzetiségi iskoláké, lassan be fog állni oda - mi nem akarjuk ezt fékezni, félreértés ne essék -, ami a teherbíróképességnek megfelelne. Nyilván lehet tíz gimnáziumot is működtetni, de minek, ha egyhez van erő vagy kettőhöz. Tehát ez a dolog itt most megállt.

Azt tervezem, és most teszek egy ünnepélyes ígéretet, igen, megpróbáljuk, majd Sipos államtitkár úr jövője múlik ezen (*Derűlség.*), ezért jó, hogy itt van, mégse a minisztert állítsuk az első sorba, amikor lőnek szemből (*Derűlség.*). Folyamatosan kötjük a megállapodásokat. Természetesen nincs az a veszély, azon túl, hogy a pénz egy kicsit később érkezik, az nem olyan kellemes, de olyan veszély nem fenyeget senkit, hogy ne kapná meg. Ezt most megkötjük erre a tanévre. Azt szeretném, ha eljutnánk oda jövő nyár végén, hogy meg tudjuk kötni. A törvény egy és öt év között ad lehetőséget. Itt mondjuk azt, hogy minimum három évre. A nemzetiségeknek azt tudom ígérni, a nemzetiségi fenntartású iskoláknak, hogy jövő nyáron minimum három évre kötünk köznevelési megállapodást, és akkor ez ad egy bizonyos biztonságot, de én az öt évet sem zárom ki egyébként. Miért is ne? Ott, ahol már van egy megbízható működés, mondjuk azt, hogy akik öt éven megbízhatóan működtek, most mondtam egy számot, akkor miért ne csinálhatnánk egy ötéves megállapodást. Ezt meg fogjuk vizsgálni. Biztos, hogy nem egy év lesz, hanem több, és nem is kettő, hanem annál is több lesz. Ezt meg tudom ígérni.

Ami a szerbekre és a közétkeztetésre vonatkozik, az egészséges étkezés egy súlyos kérdés, azt azért ismerd el. Az a húsmennyiség, amit elfogyasztottunk Nišben két étkezés alkalmával, a szerb fejenkénti húsfogyasztás nagyon komoly, négy fogás, mind a négy hús, még a desszert is, azért az komoly próbatétel volt (*Derűlség.*), de helytálltunk.

Mindezek a pluszköltségek, amelyek jelentkeznek, szerintem ez egy nagyvonalú nemzetiségi, most már nem beszélünk normatíváról, hanem feladatfinanszírozásról, fogjuk tudni kezelni. Szerintem ezen érdemes gondolkodni nektek, kettőtöknek, hogy hogyan lehetne azt a pluszt hozzátenni. Most magunk között vagyunk, úgy látom, mert a sajtót csak a botrányok érdeklik, talán itt nem lesz botrány most már, úgy látom. Magunk között vagyunk. Nemzetiségi alapon fenntartani köznevelési intézményt, vagy egyházi alapon fenntartani, ez anyagilag is egy kifizetődőbb dolog, mint az állami rendszerben lenni. Nem kell bólogatni senkinek, persze bólogatni lehet, senki nem mondja ezt. Én ezt helyesnek tartom, nem mondom, hogy ez pozitív diszkrimináció, mert ez törvényes, ez jár. Félreértés ne essék, nem azt mondtam, hogy mi itt stikában több pénzt adunk erre. Ez jár, csak a rendszer sajátosságai miatt, ami minden más finanszírozónak a pluszforrásait is beszámolja, és egyébként a drágább költséget jelentő köznevelési feladatokat is elszámolja, miközben itt alapvetően nem szakképzésről van szó például, hanem általános képzésről, itt alacsonyabbak a költségek, de a szakképzési költségek átlaga is be van számolva. Innen jön az, hogy kedvezőbb finanszírozás van. Ezen érdemes gondolkodni, hogy esetleg ezt publikussá tesszük valamilyen módon és azt mondjuk, hogy azokat a pluszterheket például, el tudom képzelni, ha ebben a rendszerben

gondolkodunk, hogy Horvátországból, Szerbiából, Romániából jönnek ide tanárok tanítani, nekik nagyobb költségük van azzal, hogy itt van egy kiküldetési költség, vagy éppen Szlovéniából, sajnálom, hogy nem említettem. Miniszterelnök úr említette. Amikor tegnap végigbeszéltük a különböző szomszédokkal, akkor Szlovénia kapcsán azt mondta, valóban nemcsak a legkisebb létszámú közösség, hanem a legkisebb létszámú szomszéd is ebben a vonatkozásban, és ha valamiben meg kell erősíteni, ott is egy kiváló viszony van. Közös kormányülésünk volt, lehet, hogy érdemes gondolkodni azon, hogy ebbe a pluszba tegyük bele a hiányzó összegeket. Ha a jószomszédi kapcsolatokat és ezt a közép-európai stratégiát erősítő dolognak tekintjük ezeket az intézményeket, akkor szerintem arra tudunk anyagilag is pluszforrásokat biztosítani. Ezt ajánlom.

A bérmegállapodás tekintetében valami kis szánalmat hadd ébresszek magam iránt: 350 ezer ember áll a minisztérium alkalmazásában, tehát mi közvetlenül vagy közvetve 350 ezer munkavállalóval vagyunk kapcsolatban. Ha az összes tanárt, az összes egészségügyi dolgozót, az összes szociális dolgozót és kulturális dolgozót beleveszem és a tanároknál csak azokat, akik az állami rendszerben dolgoznak, az egyháziakat nem, nekem itt most komoly feladatom van, ha az egyházi iskolákat és minden mást beleveszek, akkor félmillió ember Magyarországon munkavállaló, akiknek az érdekeit meg kell próbálnom képviselni a következő kormányülésen. Elég friss még ez a megállapodás. Hogy ebből mi következik pontosan, azt hadd hagyjam még nyitva, de azt mindenképpen jelezni akarom, hogy a probléma ott van az asztalon, és erről a következő kormányülésen tárgyalni fogunk. Ez természetes.

A színházi játszóhelyre hadd mondjam azt, hogy ha kapunk egy közös kérést, közös javaslatot, akkor szívesen állunk rendelkezésre. Azt hiszem, itt még talán nincs egy egységes javaslat, ha jól tudom, Attila. Azt hiszem, múlt héten volt is egy egyeztetés, tehát szeretném, ha azt folytatnánk. Tivoli egy nehéz ügy, mert az már foglalt, de nézegessünk tovább, és ha akarunk, akkor biztos találunk. Szerintem érdemes felvenni a kapcsolatot a Fejlesztési Minisztériummal, ahol a vagyongazdálkodás van és az üresen álló állami épületek. Itt a görögöknél lesz egy komoly lépés előre egy nagy egyházi központtal, tehát érdemes körülnézni, akkor biztos lehet találni valamit Budapest viszonylatában.

Az ELTE és Szombathely találkozása a tanárképzésben, ez szerintem segíteni fog a szlovén tanárképzésben is. Úgyhogy megerősítem, hogy mégis van egy nagy, erős tanárképző intézmény Budapestről, akik ott együtt fognak működni. Ha ebben speciális segítség kell, hogy legyen szlovén nyelvű tanár itt, akár a határszélen, akár ha Budapesten van rá szükség, abban szívesen állok rendelkezésre. Mondom, ez egy nemzetstratégiai ügy, nemcsak néhány ezer ember ügye, úgyhogy ez így lesz.

Hadd mondjam azt, hogy amiket elmondott nekem, azok nagy részét mondja el a Köznevelési Kerekasztalon, mivel ebben a bizottságban tudott... (*Kissné Köles Erika: Elmondom. - Derültség.*) Elmondja, igen? (*Derültség.*) Na tessék! (*Derültség.*) Kissné Köles Erika a nemzetiségi oktatás képviselője, ez magától értetődik. Azokban az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Programokban, EFOP, ahol tananyagfejlesztés van, ott mindenütt a nemzetiségi tananyagfejlesztésre külön források vannak, amiket kérem is, hogy a bizottsággal együttműködve költsünk el. Ez alapvetően szakmai kérdés, de valahol még a szakmát is önök ismerik jobban, mert ebből a világból jönnek, hogy ki, hogy, milyen tankönyvet fejlesszen nemzetiségi ügyben, itt a horvátoknak nagyon komoly potenciáljuk van. Az egy tiszteletre méltó könyvkiadás és tankönyvkiadás, amit ti vizstek, úgyhogy ott számítunk a segítségetekre.

Nekem meg aztán különösen szívügyem a hitéleti dolgok ebben az ügyben. Emlékszem, egyszer egy német-magyar családban azon vitatkozott a magyar anyuka

és a német apuka, hogy akkor most melyik a gyermek fő nyelve. Mondjuk az anyanyelve egyértelműen az anyáé, de többet beszéltek németül a családban. Akkor azt kellett mondanom, hogy melyik nyelv az anyanyelv: amelyiken imádkozol. *(Derültség.)* Aki imádkozik, annál ezt könnyebb eldönteni. Ezért is érdemes imádkozni, mert akkor az ember megtudja, hogy melyik az anyanyelve. *(Derültség.)* Ennek van egy ilyen gyakorlati haszna is, úgyhogy ezt tudom ajánlani.

A Pro Cultura-díjat fogjuk venni. Tavasszal fogjuk először osztani, természetesen megint a bizottság javaslatai alapján. Most a Nemzetiségekért Díjnak éppen a döntése előtt állunk. Itt már láttam egy javaslatot, szeretném megnézni. Bízom benne, hogy ebben volt konzultáció a bizottsággal, de ha nem volt, akkor legyen.

ELNÖK: Általában az országos önkormányzat javasolnak és a civil szervezetek.

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Az is jó. Ezt a témát már nem is merem érinteni. Én is kérdezek majd a végén, hogy hogy is van az önkormányzat és a szószólók viszonya, de az ember ne avatkozzon olyan dolgokba, amik a házasságterápia területére tartoznak *(Derültség.)*, bár nekem van képzettségem ebben az ügyben, úgyhogy állok rendelkezésre - magánpraxisban *(Derültség.)*. A Nemzetiségekért Díjat fogjuk átadni hamarosan, a döntés a mai napon vagy a holnapi napon meg fog születni.

A jubileumi juttatások ügyében, ha lehet, Attila fog válaszolni, mert ő foglalkozott ezzel a dologgal, és én nem tudom, hol tart most ez pontosan. A bolgárok tiszteletbeli szomszédok. Ez mindig is így volt. Van ott még egy-két ország közben, azt nem szeretnénk eliminálni, de hogy a bolgárok ennek a közép-európai stratégiának - a görögök külön történet, ott a Németországgal való összekötöttség gazdaságilag és egyébként is az ezzel járó összes konfliktus Görögországot egy külön pozícióba helyezi - nagyon fontos, legdélibb részei kell hogy legyenek, az nem kérdés. Az iskola alapítására, az iskola megerősítésére Budapesten ugyanaz vonatkozik, mint az összes többi szomszédra ebből a szempontból, sem Lengyelország, sem Bulgária nem kivétel, hanem ezt a támogatást szeretnénk, vagy ezt a stratégiai gondolkodást szeretnénk ott is erősíteni. Első körben ennyi.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Helyettes államtitkár úrnak megadom még a válaszádra a szót, ami a szépkorúak jubileumi jutalmát illeti.

FÜLÖP ATTILA helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Rövid választ fogok adni erre. A kiinduló helyzet alapvetően az, hogy van egy hatályos jogszabályi rendszer, amely lehetővé tenné, hogy ne csak magyar állampolgár kapjon ilyen juttatást, de a gyakorlatban a Bevándorlási Hivatal nyilvántartási rendszere nem teszi teljes mértékben lehetővé, hogy ez érvényre is juthasson, ezért ennek a megoldását mi abban látjuk, hogy egy EMMI-jogszabály módosításával lehetne kezelni, úgyhogy ezt is fogjuk tenni. Ebben szószóló úr, miután a szakmai hozzáértése mélyen megvan, és régóta foglalkozik ezzel, ezért közösen fogjuk megtenni ezt a javaslatot.

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Tehát azt ígérjük, hogy mielőtt a szépkorúak státuszát elnyernék *(Derültség.)*, azelőtt ez meglesz. *(Derültség.)* Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen. (*Jelzésre:*) Koranisz Laokratisz görög szószóló úr, tessék!

További kérdések, hozzászólások és válaszok

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm én is miniszterelnök, illetve miniszter urat (*Közbeszólások: Még lehet.*) és az államtitkár urakat. Először szeretném megköszönni azt, amit önök tettek a tekintetben, hogy említette az előbb, hogy mi öten vagyunk itt régi motorosok, ahogy látom az arcokat, ott ültünk Szili Katalin előtt, és önök akkor ígéretet tettek, hogy ha kormányra kerülnek, akkor megoldják, és megoldották. Köszönjük szépen, hogy mi itt lehetünk a parlamentben.

A hitélettel kapcsolatban nagyon szépen köszönjük megint csak a magyar kormánynak, hogy eleget tett ígéretének, hogy megoldja a görög ortodox egyház hitéleti oktatását itt, Magyarországon. Úgy látom, a Károlyi-palotával, amit - most már úgy néz ki - a konstantinápolyi egyház meg fog kapni, ez nagyon nagy lépés lesz, így ez a mizéria, ami a görögkeleti Petőfi téri templommal van, valahogy leapad. Így nekünk, magyarországi görögöknek - és főleg akik Budapesten lakunk - meg lesz oldva ez a probléma.

A másik dolog, ami engem aggaszt, hogy Görögország mély válságban van, helyesen mondta miniszter úr, és egyre kevesebb görög tanárt tudnak ide akkreditálni a görögök. Korábban is megkérdeztem ezt, de nem kaptam választ a tekintetben, hogy Görögországban a fizetések a tanárokat illetően már majdnem ugyanazon a színvonalon vannak, mint a Magyarországon dolgozó tanároké. Ha onnan fogadunk tanárt, annak a lakhatását itt tudnánk valamilyen formában biztosítani, akkor egyáltalán nem lenne problémánk a tanárokkal, ugyanis görög nyelven tanárképzés Magyarországon nem folyik. Ha most elkezdődne ez az úgynevezett képzés, akkor minimum öt-hat év kellene, mire az első tanár kikerülne az egyetemről.

A másik nagyon fontos számunkra, magyarországi görögök számára az, hogy mi annak idején megvásároltunk egy ingatlant a Börzsöny utcában, és úgy szerettük volna már készen látni, mint egy kulturális intézetet. Sajnos megakadt valahol a forrás e tekintetben. Tudom, hogy Fülöp Attila helyettes államtitkár úr járt ott és megnézte ezt az épületet. Nem tudom, miben állapodtak meg, de nagyon szeretnénk ezt az épületet használni, mert a kiadásaink - a nemzeti ünnepekre és különböző ünnepekre mindig bérelünk különböző helyeken helyiségeket - horribilis összeget jelentenek. Megkérném miniszterelnök urat, bocsánat, miniszter urat (*Balog Zoltán: Ha harmadszor is mondja, így lesz. - Derültség.*), hogy segítsen ebben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Dr. Csúcs Lászlóné lengyel szószóló asszony, tessék!

DR. CSÚCS LÁSZLÓNÉ lengyel nemzetiségi szószóló: Üdvözlöm én is miniszter urat, államtitkár urat is, mindenkit. Én nem vagyok irigy a szerbekre, de azt szeretném mondani, hogy 2016 a lengyel-magyar szolidaritás éve, ennek a végére járunk, és már nagyon járunk, mert ma is két delegációt fogadtunk, és év végéig még egy pár lesz. Éppen ebben az évben nagy örömünkre szolgált, hogy meg tudtunk valósítani olyan projekteket, amelyekkel teljesen új tartalommal töltötték meg a magyar-lengyel barátságot.

A másik pedig a Magyar Kulturális Évad, amely során bemutatásra került Lengyelországban a magyar történelem, kultúra, irodalom, művészet és különböző

projektek, kiállítások, új szobrok, emléktáblák, konferenciák, ifjúsági találkozók és egész sor más, értékes rendezvény, amelyeken a miniszter úr - elég sokban - részt vett.

Mindnyájunk számára nagyon nagy kitüntetés volt, hogy az Andrzej Duda lengyel köztársasági elnök díszvendége volt a magyar ötvenhatos forradalom ünnepségének, azon kívül a lengyelországi Kryniciában, a gazdasági fórumon Orbán Viktor az év embere lett. Számunkra ez tényleg fontos esemény volt. Ezen kívül beszélhetnék a rendkívül aktív magyar-lengyel parlamenti bilaterális politikai, gazdasági és testvérvárosi kapcsolatokról. Ha erről beszélni kezdenék, és olyan gyorsan tudnék beszélni, mint a miniszter úr, akkor is több órán át tartana, de tényleg nagyon-nagyon gazdag program volt.

Egyet szeretnék még említeni. Ebben a szolidaritási évben a lengyel Przemyslben leleplezésre került a magyar huszár és lengyel ulánus szobra. Ez nagyon örömteli volt az itteni magyarországi lengyelségnek, mert mi voltunk nem egyszer, hanem sokszor ötletadói ezeknek az rendezvényeknek. Mi is próbáltunk bekapcsolódni ezeknek a realizálásába.

Amit még nagyon fontos hangsúlyozni, hogy mindig számíthatunk a magyar állami vezetés és a magyar parlament különleges jóindulatára. Ami ebben az évben számunkra nagyon fontos, hogy kaptunk támogatást a kőbányai egyetlen lengyel templom felújítására. Ezzel segítettek nekünk fenntartani a gyökereinket és az értékeinket. Nagyon hálásan köszönöm a magyarországi lengyelek, a lengyel vezetés nevében is. Lengyelország tényleg nagyon nagyra tartja ezt a támogatást, amit Magyarország nyújt a lengyel nemzetiségnek.

Szeretném talán a vége felé megragadni ezt az alkalmat, hogy most még egyszer személyesen megköszönjem Kövér László házelnök úrnak, Latorcai János alelnök úrnak, miniszter uraknak, Balog Zoltánnak, Lázár Jánosnak, Soltész Miklós államtitkár úrnak és minden szervnek, miniszter úrnak, akik nagy odaadással támogatják a magyarországi poloniát. Köszönöm szépen.

De hogy ne legyen minden olyan szép, van egy ígéretünk, ami már bőven kétéves, a nagy lengyel-magyar szótár. Már mindenkitől kaptunk ígéretet, lengyel részéről, a kormány legmagasabb fokáról, hogy állítólag megvan a pénz erre. Az utolsó szótárunk '65-ben jött ki, ez egy kicsit már nem aktuális. Még egyszer nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Kölsönös meghallgatásba megy most már át a találkozásunk, de hasznos információkat is hallottunk. *(Jelzésre:)* Ritter Imre német nemzetiségi szószóló úr kért szót.

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen. Utolsóként szólnék. Azzal kezdeném egy mondat erejéig, amivel Halina abbahagyta, hogy szeretném én is megköszönni miniszter úrnak és minden itt lévő és most nem itt lévő munkatársának is ezt a két és féléves munkát, ami az elmúlt időszakban volt. Azt gondolom, hogy a parlamenti szószólói mandátum, a parlamenti képviselő létrehozása egy óriási változást hozott. Egyébként most nem lehetne miniszteri meghallgatás sem és egy sor pozitív, nagyon nagy előrelépésről nem is lehetne beszélni, azt gondolom.

Ugyanakkor én voltam az a megátalkodott, aki a 350 ezer fő mellett felvettem - pontosan azon jelentős előrelépések miatt, hogy nagyon sok nemzetiségi intézmény lett átvéve, nagyon sok változás, feladatnövekedés volt nemzetiségi területen, szerencsére, hál' istennek, és reméljük, hogy még tovább fog tartani ez a folyamat -, hogy ha a miniszter úr megvizsgálná, hogy szükséges-e, lenne-e rá lehetőség, mert a

kulturális államtitkárságon tudomásom szerint nincs egy ember sem, aki kifejezetten a magyarországi nemzetiségekkel foglalkozna. A közoktatásnál Kraszlán Pista egyedül az, akin ez nyugszik. Tavasz óta az egyházi, nemzetiségi és civil államtitkárságon is Tircsi Richárd úr az egyetlen, aki érdemben foglalkozik ezzel. Azt gondolom, ha ezt a 350 ezer főt még egy-kettővel meg lehetne emelni ezeken a területeken, azt nagyon megköszönnénk valamennyien. Szeretném még egyszer kiemelni, hogy a maximális köszönet mellett, amit megtesznek a munkatársai, csak úgy érzem, hogy nagyon sok feladat jött fel az elmúlt időszakban, az elmúlt években, és fog is jönni.

A másik, amit nagyon röviden szeretnék kiemelni, az intézményátvételekkel kapcsolatos. Egy év után a németektől létrehoztunk a törvényi szabályozásoktól független olyan 10 pontos listát az intézményátvételeknél, amelyekkel megpróbáljuk megszüntetni, és eleve azon intézményeket, ahol nem látjuk biztosítva hosszú távon a megfelelő minőségű fenntartást, nem is kerülnek el a minisztériumhoz, ezzel mondhatnám, miniszter urat szeretnék mentesíteni a munkától és az elutasítás kellemetlen helyzetétől. Valójában arról van szó, hogy nekünk elemi érdekünk az, hogy olyan intézményeket vegyünk csak át, ahol minden szempontból a minőség garantáltan hosszú távon biztosítható, hiszen ha nem ilyeneket veszünk át, azzal az egész nagyon pozitív folyamatot tönkretesszük és megtörjük. Ez nekünk elemi érdekünk. Két hete, amikor volt szerencsénk Angela Merkel kancellár asszonynál Heinek Ottó elnök úrral részt venni, neki is elmondtuk, hogy milyen rendkívül pozitív változások történtek Magyarországon, hogy megnövekedett a német nyelv iránti igény is, és kértük, hogy ebben minden szempontból - a nemzetiségi pedagógusképzés, továbbképzés, anyanyelvi pedagógusprogram keretében - próbáljon minden segítséget megadni, hogy ne törjön meg ez a folyamat.

Részünkről úgy látjuk, hogy a nemzetiségi önkormányzatok, a nemzetiségi civil szervezetek és a nemzetiségi intézmények vonatkozásában is elértünk egy nagyságrendi ugrást. A következő két év első számú prioritásának a nemzetiségi pedagógusképzés, azon belül is a nemzetiségi óvodapedagógus-képzés színvonalának, létszámának a javítását és a kiképzett nemzetiségi pedagógusaink megtartását tekintjük. Én ebben kérem mindenkinek a maximális segítségét. Minden rendelkezésünkre áll az elmúlt évek soha nem látott nemzetiségi tankönyvfejlesztésében is, a legnagyobb problémát és nehézséget a következő években a nemzetiségi pedagógusoknál látom. Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen. *(Jelzésre:)* Farkas Félix alelnök úr, roma nemzetiségi szószóló kért szót.

FARKAS FÉLIX roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke: Tisztelt Miniszter Úr! Államtitkár Urak! Tisztelt Bizottság! Hölgyeim és Uraim! Azt hiszem, Köles Erika szószólótársam mondta, illetve említette, hogy mennyire fontos az oktatás. Én is ezt vallom. Egy színvonalas oktatáshoz több dolog szükséges. Kell hozzá olyan pedagógus, aki szívvel-lélekkel tanítja a gyerekeinket. Szerintem ebből nincs hiány. Azt hiszem minden pedagógus ilyen, aki ezt a pályát választja. De szükséges hozzá megfelelő épület is, ahová szívesen járnak a gyermekeink. Sajnos az Országos Roma Önkormányzat fenntartásában lévő oktatási intézmény eléggé romos, mondhatni, lassan működésképtelenné fog válni, úgyhogy arra kérem tisztelt miniszter urat, hogy az elkövetkezendő időben több gondot fordítsunk erre az építményre. Nagyon-nagyon fontos a gyermekeink oktatása, illetve szeretnék mi is dicsekedni...

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Hol van ez? Szirákon?

FARKAS FÉLIX roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke: Igen, Szirákon. Szeretnénk mi is dicsekedni saját egyházzal, ami sajnos nem adatott meg, azaz nekünk nincs, de saját színházunk sincs, amihez szintén vannak nagyon jó színházi szereplőink, színházi személyek, akik ezen a területen már nagyokat tudtak alkotni, de sajnálatos módon nincs egy olyan építmény, ahová be tudnának menni. Arra kérem tisztelt miniszter urat, hiszen ön nagyon elkötelezett a kultúra területén, illetve a legelkötelezettebb az oktatás, illetve az egyház területén, hogy jövőre nagyobb gondot fordítsunk ezekre a problémákra. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Giricz Vera ruszin szószóló asszony!

GIRICZ VERA ruszin nemzetiségi szószóló: Nagy tisztelettel köszöntöm miniszter urat, helyettes államtitkár urakat és a jelenlévőket. Nem szeretnék beszélni a ruszin problémákról, mert akkor itt napokig tudnánk ülni. Ezeket a problémákat mi folyamatosan orvosolni tudjuk a helyettes államtitkársággal, tehát bármilyen gondunk van, oda mindig bizalommal tudunk fordulni, és nagyon rövid határidőn belül a problémáink nagy része megoldódik.

Szeretnék köszönetet mondani a minisztériumnak és különösen kiemelni a helyettes államtitkárságot abban, hogy mindent megtettek annak érdekében, hogy a Ruszin Tudományos Intézet megkapja a méltó költségvetési támogatását. Ennek az intézménynek a működése már gyümölcsöt is hozott, hiszen befejeztük olyan négy év után - de ezt Kraszlán úr jobban tudja - az első ruszin tankönyvek megírását. Köszönöm Kraszlán úrnak is azt az óriási nagy türelmet és munkát, amit ebben az ügyben tanúsított az egész konzorcium, a görög, lengyel és ruszin irányában.

Elkészült a Magyar-ruszin szótár szintén az EMMI támogatásával, valamint a Helyesírási szótárunk. Most mennek nyomdába. Még várat magára a ruszin-magyar szótár és a ruszin nyelvtan megírása, és akkor beszélhetünk arról, hogy elkezdődhet a magyarországi ruszin irodalmi nyelv kodifikációja, hiszen ahányan írnak ebben az országban ma ruszinul, annyiféleképpen. Próbálunk mintát adni a kettő, Magyarországon élő - a mucsonyi és a komlóscai -, valamint a kárpátaljai dialektus alapján kimunkált irodalmi nyelvnek.

Ehhez viszont segítséget szeretnénk kérni abban, hogy most két olyan fiatal vállalkozó tanár van, aki kiegészítő ruszin nyelvi és irodalomképzésen szeretne ösztöndíjjal Eperjesen tanulni, hiszen hazánkban nincs ruszin nyelvi és irodalomképzés. Ők egyetemet végeztek, Ungváron és Beregszászon végeztek, tehát anyanyelvi szinten beszélik a nyelvet. Az egyik fiatalember Mucsonyban oktatja is a ruszin nyelvet, a fiatal hölgy tudományos munkatárs az intézetben. Nagyon szeretnénk, ha kapnának ruszin nyelv és irodalom diplomát, hisz ilyen egyelőre nincs. Nyelvvizsgával egy darabig taníthatnak, de nem sokáig. A ruszin nyelvvizsga is igen sikeres, többen próbálkoztak vele.

Egy nagyon fontos dologban kaptunk segítséget Debrecenben, ahol a görögkatolikus érsekség székel. Érsek úr kezdeményezésére épül egy görögkatolikus fatemplom, amely bemutatja a görögkatolicizmus történetét, hiszen 370 éve annak, hogy az ungvári unió megkötésével lettünk mi görögkatolikusok. Mellette pedig az EMMI, tehát az államtitkárság támogatásával felépülne egy görögkatolikus és ruszin közösségi ház, amelynek a tervei már elkészültek, és amely biztosítaná azt, hogy nemzetiségünk megkapja azt a lelki támaszt is, amire igen nagy szüksége van, hiszen a görögkatolikus szertartások egyházi szláv nyelve egyúttal az anyanyelvünk megőrzésének egyik forrása. Az egész közösség háláját és köszönetét tolmácsolom,

hisz most voltak Borsod megyében és Szabolcs-Szatmár megyében a közmeghallgatások. Én úgy hiszem, hogy mindenki fog téglapénzt gyűjteni, mert büszkén vállalják azt, hogy segítik ennek a központnak a létrejöttét és a működtetését.

Még egyszer köszönöm szépen a támogatást. Reméljük, hogy a jövőben is megkapunk minden segítséget, ahogy a mai napig megkaptuk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Újabb jelentkezőt kérdésfeltevésre nem láttam. Megadom a válaszadás lehetőségét miniszter úrnak.

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Köszönöm szépen, elnök úr. A görög nemzetiség vonatkozásában felvetett kérdés például annak a stratégiai gondolkodásnak - amit próbáltam a közép-európai szomszédsági kapcsolatokról mondani - a része lehet, de most már a görögökre azt mondani, hogy tiszteletbeli szomszédaink, kicsit nehezebb lenne, de hogy kérjünk egy olyan pluszt, most így lassan majd ti ezt elrendezitek, de így ötletszinten arra gondolok, hogy miért nem mondjuk azt, hogy minden nemzetiségi iskolához a magyar állam vállalja azt, hogy egy vendégtanárnak a költségeit vállalja. Akkor ez egy konkrét dolog, és nem arról van szó, hogy növeljük meg 5 százalékkal, 10 százalékkal vagy 15 százalékkal a költségeket, hanem mondjuk azt, hogy ha tudnak hozni az anyaországokból tanárt - bár nem tudom, hogy maguk hogy hívják, anyaországnak-e, mert már őshonosak itt, Magyarország területén. *(Derültség.)* Kicsit nehéz. Az erdélyi vagy a szerbiai magyaroknál ez egy más dolog, akiknek tényleg itt van az anyaországuk. *(Koranisz Laokratisz: Óhaza.)* Óhaza, nagyon jó, így szép! Ha az óhaza területéről érkeznek és képesek arra, hogy idehozzanak egy anyanyelvi tanárt, akkor nemzetiségenként egy, vagy majd meg lehet beszélni, hogy hogyan, úgy gondolom, hogy a kisebbeket pozitívan kell diszkriminálni. Tehát nagyobb segítséget kell adni, mint a nagyobbaknál. Akkor egy ilyen vendégtanári ösztöndíjprogramot létre lehetne hozni, akár a két ország egy kölcsönös megállapodásban. Azok a legjobbak, ahol mi nem egyoldalúan teszünk. Ezt látom Ukrajna vonatkozásában is, hogy egy csomó segítségünk bizalmatlanságot kelt, miközben csak tényleg segíteni akarunk, mert ahol nincs tisztességes fizetésük a tanároknak, nincs rendes étkezésük a gyerekeknek, háborús állapotok vannak, ott a magyar állam beavatkozik. Meg ne mondják Jaroszlavának, de az ukrán kormány annyit tesz hozzá, hogy levon 17 százalék adót abból, amit mi átküldünk. Az is egy jó együttműködés, csak lehetne... *(Derültség.)* A mai napon kerül bejelentésre, hogy például Kárpátalján a teljes kötelező védőoltás rendszerét átvesszük és vállaljuk. Magyarország fogja a védőoltások költségeit és talán még a munkát is elvégezni. Ilyen programjaink vannak, de az egy háborús helyzet, azt nem venném így most ide. Ezt csak azért hoztam példának, hogy a legjobbak a kétoldalú megállapodások. Vegyesbizottság ott van, egyébként érdemes felvetni, és akkor azt mondani, hogy a kölcsönösen, főleg ahol van magyar nemzetiség a határon túl, kölcsönösen támogatjuk a vendégtanárok csereprogramját. Azt ott fizeti az óhazai állam, ezt meg fizeti a magyar állam, és akkor máris be tudunk tenni egy pluszt a rendszerbe. Tehát ez nemcsak görög probléma, hanem el tudom képzelni, hogy ezt mindenütt be tudjuk illeszteni ebbe a stratégiába.

Lengyel-magyar szótár. Rajtunk ne múljon! Annyit mondjon meg, hogy hol van ez helyileg. A Tudományos Akadémián? *(Dr. Csúcs Lászlóné: Megvan a bizottság is, minden.)* Azt értem, de ki a gazdája? Ki csinálja? Jogilag ki a gazdája? Kinek kell utalni a támogatást? *(Dr. Csúcs Lászlóné: Majd megmondom.)* Akkor szívesen segítek abban, hogy a lengyel-magyar nyelvi kapcsolatokat is megújítsuk.

Így van, ahogy Ritter Imre elmondta, hogy ha nem lenne szószólói intézmény, akkor legfeljebb a sváb bálon találkozoznánk. Az se rossz egyébként, de majd meg kell

nézni a nemzetiségi ügyekkel foglalkozó munkatársak terheltségét, hogy hogyan tudják az ügyeket vinni. Majd meg kell nézni, hogy kell-e erre plusz erőforrás. Ha kell, akkor azt meg fogjuk teremteni. Ezen egészen biztosan nem fog múlni. Annak meg külön örülünk, hogy az iskolaátvételeknél beszéltünk erről. Van egyfajta szigor, minőségbiztosítás, bár nálunk úgy van, hogy nem én utasítom el. Az elutasítás az államtitkáré, én az engedélyeket adom meg. (*Derültség.*) Ezt javaslom. Alelnök elutasít, elnök engedélyez. (*Derültség.*) Ez fontos az imázs megőrzése szempontjából.

A nemzetiségi óvodapedagógus-képzés. Gondolkozzatok azon, amit mi bevezettünk a magyar rendszerben. Emlékeztek rá, itt gyűjtogattak a diákok. Mikor? Még 2012 őszén és telén, amikor azt mondtuk, hogy ha a magyar állam finanszírozza valakinek a diplomáját, akkor az legalább annyi ideig Magyarországon dolgozzon, amennyi ideig finanszíroztátok ti meg mi a magyar adófizetők pénzéből. Románia részéről is felmerült már Brüsszelben egy ilyen javaslat, teljesen jogos. Romániában kiképzik az orvosokat, dolgozni meg Norvégiában dolgoznak? Ma Európa leggazdagabb országa Norvégia az olajkincs miatt, nem is tagja az Európai Uniónak. Nincs orvosképzés. Majd jönnek Magyarországról, jönnek Romániából és Csehországból. Így is lehet, de az nem egészen korrekt így. Ez egy piac, tehát az államok kevésbé tudnak beleszólni, de ha olyan képzéseket csinálunk, amely kimondottan arra a célra van, hogy a ti rendszeretekben német nyelvű óvodapedagógus legyen, akkor a képzésére olyan szerződést érdemes kötni, ahol őt kötelezzük arra és vállalja, hogy ha megkapja a plusztámogatást, akkor iksz évig ebben a rendszerben fog tanítani, nem pedig fél év után betegápolóként többet lehet ma keresni Nyugat-Európában. Ez tény, és senkit nem szabad egyénileg elítélni ezért, hanem érdekeltté kell tenni abban, hogy abban a rendszerben maradjon, amire kiképeztük. Ha ilyen javaslatokkal jöttök, állunk rendelkezésre.

A romák színházügyében jó híreim vannak (*Farkas Félix: Köszönöm.*). Várjál, de az kerül valamibe (*Derültség.*), ingyen nincs semmi, ingyen ebéd nincs. A következőre kérnélek, ha megengeded, ilyen tegező formában, hiszen régóta ismerjük egymást. Évek óta dolgozunk, nekem ez egy nagyon fontos személyes ügyem, hogy legyen egy tisztességes, európai színvonalú roma kulturális központ Budapesten, Magyarországon. Van ez a FROKK, amit a főváros alapított, az van is, meg nincs is. Nem a romákon múlik elsősorban, hogy nincs. Annyira kevésbé van, mint inkább nincs, de még szervezetileg megvan. Mi Cziffra Györgyről akarjuk elnevezni, aki egy világhírű roma zongoraművész volt, akinek azért kellett elmenekülnie Magyarországról, mert 1956-ban az ő nagykoncertje volt az egyik inspirálója az ötvenhatos forradalomnak. Róla akarjuk elnevezni a központot, a költségvetési források is nagyjából megvannak. Ez egy ideológiai küzdelem romaügyben. Bízom benne, hogy szimpátiával követik, akik követik. Az én jóindulatomat mindenáron tönkre akarják tenni bizonyos értelmiséginek nevezett körök, akik semmi mást nem tudnak, mint bírálni, egyébként pedig még az információk birtokában sincsenek. Most egy aláírásgyűjtés folyik, hogy miért tesszük onnan ki a Roma Parlamentet, amely iksz év óta nem fizet. Jobb körülmények közé kerülnek, de politikai ügy lett belőle, miközben fél éve azért csúszik az egész projekt, mert ők nem hajlandók átadni azt az épületet, ahol majd lesz egy szép, nagy nemzetiségi roma kulturális központ. Ott lesz színházterem, egy csomó minden dolgot szeretnénk csinálni. Bevontuk a roma értelmiséget ebbe. Úgy látom, hogy tiltakoznak a hivatásszerű aláírók, mert valaki minden levelet aláír, lényeg, hogy a kormányt tudja ezzel támadni, meg vannak, akik nem tájékozottak, azoknak el fogjuk küldeni a tájékoztató anyagot. Kicsit álljatok bele ti is, és szólaljatok meg, hogy legalább a jó szándékot ne támadják, vagy legalább az információkkal ismerkedjenek meg, mert ez egy olyan ügy, amiben szeretnénk a legszélesebb összefogást.

A romák között nem olyan egyszerű az összefogás, majdnem olyan nehéz, mint a magyarok között, csak hogy ne bántsak meg senkit. Itt kéne valaki, aki erős hangosan megszólal, hogy az, hogy a magyar kormány erre milliárdos nagyságrendű forrást szán, miért fáj az, tehát csináljuk már meg. Ott vegetál egy szervezet, amely nem csinál semmit, már bocsánat, és az a helyzet, hogy akkor is fizetni kell, ha valaki nemzetiség. Ez a helyzet. Merthogy ez már csak így van, hogy be kell tartani a törvényeket mindenkinek. Emberi jogokra hivatkozni akkor, amikor valaki egyébként az állampolgári kötelességeit nem teljesíti, szerintem az egy kérdéses dolog. Innen üzenem, hogy kitartunk, megcsináljuk ezt a szép központot, még akkor is, ha néhányaknak nem tetszik. Akik meg nem értik ezt a dolgot, azok meg gyűjtsék be az információkat, aztán rájönnek, hogy ez egy jó dolog lesz.

Az iskolaügyben is állunk rendelkezésre. Ez az az egy iskola, ami lábon maradt, ha jól látom. A többi sajnos nem sikerült vállalkozás volt. Tehát sajnos a korábbi ORÖ-vezetésnek nem sikerült az iskolákat úgy működtetni, ahogy kellett volna, és vissza kellett vegyünk. Amit Ritter képviselő úr mondott, az bizony igaz az, hogy egy-egy kudarc le tudja rontani az egész rendszer hitelességét, tehát itt józanságot javaslok. Azt érdemes átvenni és működtetni, amihez megvan az erő, a szellemi erő, az anyagi erő, a közösségi támogatás, és azokat szívesen támogatjuk. Ilyen értelemben Szirák ügyében van konkrét program, ami a nemzeti köznevelési infrastruktúra-fejlesztés, ott lehet pályázni. Kell csinálni egy jó pályázatot, és akkor nincs akadálya annak, hogy támogassuk ezt az iskolát. Szirák nem központi régió? (*Giricz Vera: Nagyon nem. Nógrád megyében van.*) Fejlettségben biztos nem, azt ismerem, jártam én is ott, de az a baj, hogy Brüsszelben nem úgy húzzák a határokat, hanem behunyják a szemüket. Megnézzük, de ha lehetséges, itt jelzést fogunk erről adni.

Ruszinügyben köszönöm, amit elmondott a tankönyvek ügyében is és a fatemplom ügyében is. Ez azt jelenti, hogy Eperjesen van ruszin nyelvű tanárképzés? (*Giricz Vera: Ruszin nyelv és irodalom tanszék van. Ez egy intézet.*) Ez egy komoly dolog. Ezt nem tudtam. Jól meg kell egyezni az eperjesi egyetemmel, egyébként szívesen vállalunk egy ösztöndíjat ebben az ügyben. Azt hiszem, el is indultak már itt az egyeztetések.

A hitélet gyakorlása is egy nagyon fontos dolog. Miután nincs önálló államuk, most egyelőre, nem tudom, mit terveznek (*Derültség.*). Bocsánat, most nincs itt Jaroslava, úgyhogy most bátrabb vagyok én is (*Derültség.*), úgy látom, mindenki olyan felszabadultan beszélget, beszélgetünk (*Derültség.*). A hitélet kapcsán a ruszinoknak legalább annyira stratégiai szerep tud jutni, mint az ukránoknak vagy a felsorolt egyéb nemzetiségeknek, ugyanis az Ukrajnából való idejövételnél számos ruszin család érkezik. Itt már volt egy ilyen letelepítési akció is, ezt csak nagyon halkán mondom. De én azt felajánlottam - csak Jaroslava lestoppolta magának -, hogy ha idejön egy olyan lelkipásztor Ukrajnából, aki ruszinul is beszél és magyarul is, és a hitéletben segítséget nyújt, akkor annak én hajlandó vagyok a miniszteri keretből vállalni a költségeit egy évig. (*Giricz Vera: Miniszter úr, van önnél egy levél...*)

ELNÖK: Kérem, mikrofonba tessék mondani!

GIRICZ VERA ruszin nemzetiségi szószóló: Van most egy ilyen, most működik a Rózsák terén, minden vasárnap tart egyházi szláv nyelvű szertartást egy Kárpátaljáról érkezett görögkatolikus atya, akinek van ajánlólevele Šašik püspöktől. Úgy tudom, írt önnek egy levelet most, a közelmúltban. Nem tudom, megkapta-e.

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Erre szántam azt a kis ösztöndíjat, amit, azt hiszem, tavaly ide bejelentettem, de már az ukrán ortodox papot fizetjük ebből, merthogy - csak kézmozdulattal mutatom - Jaroslava asszony megjelent nálam. *(Derültség.)* A görögkatolikusok nagyon nagyvonalúak voltak, mert egyébként Fülöp püspök engedélyével. Az fontos lenne, hogy tudjon magyarul, vagy legalább tanuljon magyarul *(Giricz Vera: Tud magyarul.)*. Akkor abban állok rendelkezésre, mert az fontos az ide jövő ruszinoknak, ukránoknak, hogy meglegyen az anyanyelvi pasztoráció, mert az kell, hogy jól érezzék itt magukat, közben meg magyarul is tudjon folyni, adott esetben két nyelven, a gyerekek esetében. Tehát ebben állunk rendelkezésre. Körülbelül ennyi, elnök úr. *(Giricz Vera: Köszönöm szépen.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. *(Jelzésre:)* Kissné Köles Erika valóban csak egyetlen rövid mondat erejéig kért szót. Tessék!

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Igen, tudniillik olyan gyorsan reagáltam arra, amit a miniszter úr elmondott, hogy elfelejtettem azt mondani, hogy a szlovén közösség minden támogatásért nagyon hálás, természetesen az EMMI-nek, az Egyházi, nemzetiségi, civil és társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkárságnak. Óriási előrelépés tapasztalható az életünkben, és természetesen számítunk arra, hogy ez folytatódni fog. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Talán az elnöklő jogán egy rövid kommentár ahhoz, ami elhangzott. A vendégtanárok akár közös finanszírozása szlovák területen működik. Szlovákia a kiküldetési költségeket fedezi, Magyarország pedig az itteni béreket, azok az iskolák, ahol dolgoznak tárcaközi egyezmény alapján. Tehát működik, és ez természetesen kedvező valamennyiünk számára. További kérdéseket nem láttam.

Azt hiszem, a bizottság nevében és valamennyi nemzetiségünk nevében is köszönöm azt a nagy támogatást, amelyet a tárca - amely az első rangú vagy a legfontosabb kormánybizottságunk és munkatársunk, és nyilvánvalóan ez lesz a jövőben - nyújt számunkra. Köszönjük miniszter úr empatikus támogatását, az itt elhangzott konkrét javaslatokat és ígéreteket is, amelyeket természetesen számon tartunk, és a jó együttműködés reményében köszönöm a részvételüket. A bizottságunk ülésén további eredményes munkát és áldott ünnepeket kívánok! Köszönöm szépen. *(Balog Zoltán: Köszönöm szépen én is. Rosszabb dolguk sose legyen! - Derültség.)* Lezárom ezt a napirendi pontot, és utána az egyebekkel folytatjuk. Öt perc szünetet tartunk.

(Szünet: 15.46 - 15.50)

Egyebek

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Folytatjuk munkánkat a harmadik napirendi ponttal, az egyebekkel. A határozatképességünk továbbra is fennáll. Az egyebekben két bejelentésem van. A munkatervünkben XI. hó 29-ére ülés szerepel, de mivel ma volt ülésünk és egyéb törvényhozási kötelezettség ezt nem teszi szükségessé, kedden nem lesz bizottsági ülés. Viszont ellátogat az Országgyűléshez a szlovén parlament magyar-szlovén interparlamentáris uniós tagozata, a bizottság néhány tagjával szeretnének találkozni, néhány nemzetiség képviselőjével, öt-hat nemzetiség képviselőjével. Őket értesítjük, hogy a kérés szerint kikkel szeretnének találkozni.

Tehát kedden délután két órától ezzel az IPU-tagozatos csoporttal találkozik a bizottságunk delegációja.

Van-e még kérdés, információ a bizottság tagjai részéről? *(Jelzésre:)* Alexov Lyubomir szerb szószóló úr, tessék!

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Nem tudom, mennyi időtök van. *(Közbeszólások: Jaj, kevés! Nincs időnk. - Derültség.)*. Jó, akkor csak egy rövid meghívást hadd tolmácsoljak. A szerbiai út kapcsán elfelejtettem - és ez az én hibám, ezért mindenkitől elnézést kérek - kézbesíteni a meghívót: holnap a Nikola Tesla Szerb Általános Iskola, Gimnázium lórévi tagiskolája egy bensőséges ünnepség keretein belül megemlékezik az iskola folyamatos működésének 260. évfordulójáról. Erre az ünnepségre mindenkit nagy szeretettel és tisztelettel hívok, aki teheti, nagy örömmel látjuk Lóréven, csak ötven kilométerre van Budapestről. *(Közbeszólások: Köszönjük. - Varga Szimeon: Pontosán mikor lesz?)* Tizennégy órakor van egy előadás az iskola történetéről, és 18 órakor egy gálaműsor lesz a helyi kultúrházban olyan 1 óra 70 perc időtartamban Köszönöm szépen.

Az ülés berekesztése

ELNÖK: Köszönjük szépen a meghívást, és gratulálunk az iskolának ehhez a kivételes jubileumhoz. Van-e még valakinek valamilyen mondanivalója, információja? *(Nincs jelzés.)* Ha nincs, akkor a napirendi pontot lezárom. Az ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 15 óra 54 perc)

Fuzik János
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Vicai Erika